

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu
Podralsko**

Bc. Veronika Staňková

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Veronika Staňková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko

Název anglicky

Tourism Development in Podralsko Region

Cíle práce

Cílem práce je navrhnout možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko.

Dílčí cíle:

- analýza nabídky cestovního ruchu v regionu
- analýza poptávky cestovního ruchu v regionu

Metodika

V práci budou využity metody analýzy a syntézy. Bude provedena analýza nabídky cestovního ruchu (primární, sekundární, terciární) a poptávky po cestovním ruchu v regionu (pomocí dotazníkového šetření). Na základě komparace nabídky a poptávky budou navrženy možnosti rozvoje cestovního ruchu (popř. nov produkty cestovního ruchu). Návrhy budou provedeny s ohledem na možné využití samotným mikroregionu (včetně odhadu nákladů a možnosti financování).

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Podralsko, mikroregion, cestovní ruch, nabídky a poptávky CR.

Doporučené zdroje informací

BERÁNEK, Jaromír a kol. Ekonomika cestovního ruchu. Praha:MAG CONSULTING, 2013. 296 s, ISBN:978-80-86724-46-1

HESKOVÁ, Marie a kol. Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2. vydání, Praha:Fortuna, 2011. 200 s, ISBN:978-80-7373-107-6

LAWS, E. Tourist Destination Management: issues, analysis, and policies. London: Routledge, 1995. 208 s. ISBN 978-04-151-0591-0

PALATKOVÁ, Monika. Mezinárodní cestovní ruch. Praha:Grada Publishing, 2011. 224 s, ISBN:978-80-247-3750-8

RYGLOVÁ, Kateřina, BURIAN, Michal, VAJČNEROVÁ, Ida. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha:Grada Publishing, 2011. 216 s, ISBN:978-80-247-4039-3

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Michaela Havlíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 5. 1. 2017

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 1. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko" jsem vypracovala samostatně pod vedením Ing. Michaely Havlíkové, Ph.D. s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze, 23.3.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala své vedoucí diplomové práce Ing. Michaele Havlíkové, Ph.D za odborné vedení, pomoc a rady při zpracování této práce. Mé poděkování patří též ředitelovi mikroregionu Jiřímu Hauzerovi za zodpovězení otázek v rozhovoru.

Možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko

Possibilities for tourism development in Podralsko region

Abstrakt

Hlavním cílem diplomové práce je navrhnutí možností rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko s vyčíslením nákladů a možností finančního řešení. Teoretická část práce se zabývá popisem základních informací o cestovním ruchu získaných na základě literární rešerše odborné literatury. Praktická část práce se zabývá zhodnocením cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko a je zpracována formou analýzy primární, sekundární a terciární nabídky cestovního ruchu, kde jsou potřebné údaje ke zpracování čerpány z Českého statistického úřadu. Součástí praktické části práce je statistické šetření ve formě dotazníkového výzkumu, který slouží ke stanovení profilu návštěvníka mikroregionu Podralsko. Součástí analýzy poptávky je komparace návštěvnosti turistických atraktivita. Metodou syntézy jsou zhodnoceny výsledky z dotazníkového zkoumání a nadále pomocí stanovení silných a slabých stránek, které vycházejí z celkové analýzy nabídky a poptávky, jsou navrženy možnosti a doporučení pro budoucí rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu.

Abstract

The main aim of the thesis is demarcation possibilities of tourism development in Podralsko region with costed options and financial solutions. The theoretical part describes the basic tourism information which based on a literature review of professionally literature. The practical part deals with the evaluation of tourism in Podralsko region and it is processed by analyzing the primary, secondary and tertiary tourism, where the necessary data and informations are obtained from the Czech Statistical Office. The practical part includes a statistical survey in the form of a questionnaire survey, which

is used to determine the visitor's profile Podralsko region. The synthesis method evaluates the results of a questionnaire investigation and by determining the strengths and weaknesses of microregion, which are based on the full analysis of supply and demand. There are designed options and recommendations for the future development of tourism in the microregion.

Klíčová slova

mikroregion Podralsko, cestovní ruch, nabídka, poptávka, turistické atraktivity, hromadné ubytovací zařízení, rozvoj, destinace, destinační agentura, návštěvník, dotace

Keywords

mikroregion Podralsko, tourism, offer, demand, tourist attractiveness, collective accommodation, development, destination, destination agency, visitor, grant

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl a metodika	12
2.1	Cíl práce	12
2.2	Metodika práce	12
3	Teoretická východiska	14
3.1	Definice cestovního ruchu	14
3.2	Subjekt, objekt a předmět cestovního ruchu	15
3.3	Faktory rozvoje cestovního ruchu	16
3.4	Vliv cestovního ruchu na ekonomiku	17
3.5	Trh cestovního ruchu	18
3.5.1	Poptávka	19
3.5.2	Nabídka	20
3.6	Destinační management	21
3.7	Udržitelnost cestovního ruchu	22
3.8	Dotace a programy na podporu rozvoje cestovního ruchu v ČR	24
3.8.1	Fondy EU	24
3.8.2	Národní program podpory cestovního ruchu	26
3.8.3	Krajské dotace	26
3.8.4	Úvěry	28
4	Mikroregion Podralsko	29
4.1	Analýza primární nabídky	33
4.1.1	Přírodní atraktivity	33
4.1.2	Kulturně – historické a technické atraktivity	36
4.1.3	Vybudované přírodní atraktivity	38
4.1.4	Kulturní a sportovní atraktivity	39
4.1.5	Účelově vybudované atraktivity	40
4.2	Analýza sekundární nabídky	43
4.2.1	Dopravní dostupnost	43
4.2.2	Ubytovací dostupnost	45
4.2.3	Stravovací zařízení	46
4.3	Terciální nabídka	47
4.4	Destinační management pro mikroregion Podralsko	49
4.5	Analýza poptávky	50
4.5.1	Návštěvnost mikroregionu	50

4.5.2	Statistické šetření k vyprofilování návštěvníka	54
4.5.3	Profil návštěvníka mikroregionu Podralsko	61
5	Zhodnocení analýz mikroregionu.....	62
6	Konkrétní návrhy pro rozvoj cestovního ruchu	65
6.1	Podpora propagace mikroregionu	65
6.2	Propojení turisticky atraktivních míst pomocí autobusové linky	68
6.3	Pořádání kulturní akce	71
6.4	Financování navržených projektů	73
6.5	Další návrhy a doporučení pro rozvoj cestovního ruchu	75
7	Závěr	78
8	Použité zdroje	79
9	Přílohy.....	87

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Krajské dotace na podporu cestovního ruchu	27
Tabulka 2:	Rozloha a počet obyvatel obcí Mikroregionu Podralsko.....	30
Tabulka 3:	Rozdělení obcí mikroregionu do turistických regionů a oblastí.....	31
Tabulka 4:	Cyklotrasy.....	41
Tabulka 5:	Naučné stezky	42
Tabulka 6:	Turistické trasy	43
Tabulka 7:	Hromadné ubytovací zařízení v mikroregionu Podralsko	45
Tabulka 8:	Hosté v HUZ v Libereckém kraji v roce 2014 a 2015.....	51
Tabulka 9:	Přenocování v HUZ v Libereckém kraji v roce 2014 a 2015	51
Tabulka 10:	Celkový počet hostů v HUZ a přenocování v Podralsku.....	51
Tabulka 11:	Návštěvnost hradů a zámků v Libereckém kraji 2013 – 2015	52
Tabulka 12:	Návštěvnost ostatních turistických cílů v letech 2012 a 2013.....	53
Tabulka 13:	Náklady k marketingové propagaci	68
Tabulka 14:	Provozní náklady za dopravu	70
Tabulka 15:	Náklady na pořádání kulturní akce	73
Tabulka 16:	Možnosti financování projektů	74

Seznam grafů

Graf 1: Způsob dopravy	55
Graf 2: Délka pobytu	56
Graf 3: Místo přespání	56
Graf 4: Frekvence návštěv	57
Graf 5: Období návštěvnosti	58
Graf 6: Společné cestování	58
Graf 7: Důvod návštěvy	59
Graf 8: Místo návštěvy	60
Graf 9: Další návštěva.....	61

Seznam obrázků

Obrázek 1: Trh cestovního ruchu.....	19
Obrázek 2: Vymezení území mikroregionu Podralsko	29
Obrázek 3: Dělení turistických regionů v ČR.....	32
Obrázek 4: Dělení turistických oblastí v ČR	33
Obrázek 5: Mapa působnosti LAG Podralsko	48
Obrázek 6: Návrh loga pro propagaci mikroregionu Podralsko 1	66
Obrázek 7: Návrh loga pro propagaci mikroregionu Podralsko 2	66
Obrázek 8: Trasa Doksy-Zákupy-Mimoň-Ralsko-Doksy.....	70

1 Úvod

Cestovní ruch je charakterizován jako pohyb lidí za účelem rekreace a poznání navštívené země. Patří mezi největší faktory, které se podílejí na rozvoji obcí, mikroregionů, regionů, krajů či celého státu. Cestovní ruch v každé příležitosti vynáší přidanou hodnotu, jak pro cestující, investory, tak i samotné obce. Cestovní ruch je velmi prosperujícím oborem, který se podílí na příjmech obcí, ale jeho další podstatnou funkcí je vytváření atraktivnosti celého území, která turisty láká k navštívení oblasti. Atraktivnost oblastí je dána nejen primární nabídkou, ale také dostupností a nabídkou stravovacích a ubytovacích služeb.

Mikroregiony jsou založeny na vzájemné spolupráci obcí a koordinaci činností v oblasti rozvoje regionu. Zejména se jedná o malé obce, jejichž spojení z vlastní iniciativy může zvýšit potenciál mikroregionu, a to i právě na základě cestovního ruchu. Proto je velmi důležité, aby každý kraj, mikroregion či obec měla zmapovanou svou nabídku a poptávku po cestovním ruchu, ale také své klady a zápory v této oblasti. Nabídka se skládá z přírodního a kulturního potencionálu, ze sportovně-kulturních akcí, ubytovacích a stravovacích zařízení, dopravní dostupnosti a také z aktivit organizací, jako jsou například místní akční skupiny. Na základě zmapování své nabídky a profilu návštěvníků musí být daná oblast schopna vytvářet produkty v cestovním ruchu pro odlišné věkové kategorie návštěvníků, pro jednotlivé roční období a s maximálním využitím svého potencionálu.

V České republice je založeno přes více než 550 mikroregionů, které se mohou pyšnit přírodním bohatstvím a kulturními památkami. Výhodou takového uskupení pro cestovní ruch je velikost a rozmanitost atraktivity území, široká nabídka a podpora malých obcí ve vyšší návštěvnosti. V mikroregionu Podralsko není cestovní ruch na vysoké úrovni, neboť byl do nedávna poznamenán těžbami uranu a bývalým vojenským prostorem. Podralsko však nabízí mnoho přírodních atraktivit a kulturních památek. Většina turistů navštěvuje pouze Máchovo jezero a hrad Bezděz, avšak taková nevyváženost může mít špatný dopad právě na rozvoj cestovního ruchu v celém mikroregionu.

2 Cíl a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je navrhnout nové produkty pro rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko s vyčíslenými náklady a návrhy finančního řešení. Dílčím cílem praktické části je zhodnocení primární, sekundární a terciální nabídky mikroregionu a zhodnocení poptávky společně s vyprofilováním typického návštěvníka dané oblasti. Vypracované návrhy možností pro rozvoj cestovního ruchu slouží pro vedení obcí a ředitele mikroregionu Podralsko, na jejichž základě mohou být produkty reálně zpracovány.

2.2 Metodika práce

K vypracování teoretické části diplomové práce je využita literární rešerše odborné literatury na dané téma.

Praktická část práce je zpracována pomocí podrobné analýzy primární, sekundární a terciální nabídky. K vypracování těchto analýz poslouží i metoda pozorování autorky práce. Analýza sekundární nabídky je zpracována na základě čerpání údajů z Českého statistického úřadu, který eviduje počet hromadných ubytovacích zařízení v jednotlivých obcích.

K analýze poptávky jsou využita také data z České statistického úřadu, kde je evidován počet návštěvníků a počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních. Tyto data jsou komparována v rámci 4 okresů v Libereckém kraji v letech 2014 a 2015, a v obcích mikroregionu. V analýze nejsou zohledněny obce Mimoň, Ralsko a Osečná, jelikož údaje o návštěvnosti v hromadných ubytovacích zařízeních nejsou na Českém statistickém úřadu dostupné. V této kapitole jsou dále porovnány údaje o návštěvnosti turistických atraktivit za rok 2013, 2014 a 2015. Statistické údaje za rok 2016 nejsou dostupné (k 3.1.2017). K vyprofilování typického návštěvníka mikroregionu je požit kvantitativní výzkum. Statistické šetření bylo provedeno od 1.7.-31.8.2016 pomocí on-line a tištěného dotazníku. Dotazník byl rozdělen na 14 otázek, z toho 2 otázky byly otevřené a 10 otázek uzavřených. 6 otázek z celkového počtu bylo vytvořeno tak, aby si respondent mohl k odpovědi zvolit minimálně 1 odpověď. 4 otázky se týkaly identifikace dotazovaného. Na dotazník odpovědělo 119 respondentů, z toho 56 mužů a 63 žen. Metodou syntézy jsou zhodnoceny celkové výsledky z dotazníkového zkoumání.

Na základě vyhodnocených poznatků z výzkumného šetření a celkové analýzy nabídky a poptávky jsou stanoveny silné a slabé stránky mikroregionu, které jsou podkladem pro návrhy a doporučení pro budoucí rozvoj cestovního ruchu v Podralsku.

Pro určení nákladů pro jednotlivé projekty se vychází z aktuálních cen na internetových stránkách. Pro kalkulaci nákladů pro propagaci je využit online kalkulátor reklamní agentury Expressprint, Pro spočítání nejvhodnějšího úvěru, jako z jedné možné varianty financování nových produktů, je použit online kalkulátor UniCredit bank, jejíž úvěr byl dle online srovnávače vyhodnocen jako nejlepší. Mikroregion není plátcem DPH, ale v případě, že se projekty budou financovat v rámci jednotlivých obcí, které jsou plátcí, jsou celkové náklady u jednotlivých projektů uvedeny vč. této daně.

3 Teoretická východiska

3.1 Definice cestovního ruchu

Pojem cestovní ruch má spousta definic, neexistuje pouze jedno správné vymezení pro tento jev. Dnes máme několik oborů zkoumajících cestovní ruch, například ekonomika cestovního ruchu, geografie cestovního ruchu, sociologie cestovního ruchu, psychologie cestovního ruchu apod., a každý obor chápe cestovní ruch jinak a zkoumá ho dle svého hlediska. Nedá se tedy vymežit pouze jedna definice, která by tento pojem vystihovala.

Cestovní ruch je dle Beránka (2013, s. 6) obecně označován za krátkodobý přesun lidí na jiná místa mimo svůj obvyklý pobyt. Účelem cesty je rekreace, odpočinek, poznání, vzdělání, sport atd. V 80. letech švýcarský profesor C. Kaspar definoval pojem jako „*souhrn vztahů a jevů, které vyplývají z cestování a pobytu osob, přičemž místo pobytu není hlavní ani trvalé bydliště nebo zaměstnání.*“ (Hesková a kol., 2011, s. 8).

Tato definice se stala východiskem pro definici cestovního ruchu v roce 1971 na konferenci v St. Gallen. Definice zněla jako „*činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné prostředí, a to na dobu kratší, než je stanovená a hlavním účelem cesty není výdělečná činnost.*“ (Kotíková, 2013, s. 13)

Kvůli sjednocení definic, a především kvůli statistickým účelům vymezila v roce 1991 v Kanadě Světová organizace cestovního ruchu jednotnou definici, která zní: „*cestovní ruch je činnost osob cestujících na přechodnou dobu do místa ležící mimo její běžné prostředí, a to na dobu kratší, než je stanovená, a jejímž hlavním účelem není výdělečná činnost v navštíveném místě.*“ Běžným prostředím je myšleno místo, kde se účastník trvale zdržuje a dobou u mezinárodního cestovního ruchu je 1 rok, u domácí 6 měsíců. Cílem této definice je vyloučení osob, cestujících v rámci trvalého bydliště, cest do práce, do škol, k lékaři či pravidelných cest do zahraničí. (Hesková a kol., 2011, s.18)

Dle výkladového slovníku je „*cestovní ruch označován jako komplexní společenský jev jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity.*“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 4)

Cestovní ruch nesmí být zaměňován s pojmem cestování, které je obecným pojmem pro přemísťování osob. Do cestování patří i pohyby účastníků v rámci trvalé bydliště či cest do škol a zaměstnání. Cestovní ruch se od cestování liší i jistou masovou formou cestování a také uskutečněním cestování pomocí organizací. Cestovní ruch má vliv na ekonomiku a také je ekonomikou ovlivňován. Základním znakem pro cestovní ruch je tedy dočasná změna bydliště a nevýdělečný charakter cesty. Synonymem pro cestovní ruch je pojem turismus. (Beránek a kol., 2013, s. 23)

3.2 Subjekt, objekt a předmět cestovního ruchu

Subjekt a objekt cestovního ruchu tvoří významné podsystémy celkového cestovního ruchu jako systému. Cestovní ruch je tvořen různými prvky, mezi kterými jsou určité vazby a vztahy. Subjektem cestovního ruchu je jeho účastník, který je nositelem poptávky a zároveň spotřebitelem produktu cestovního ruchu. (Hesková a kol, 2011, s. 27).

Z ekonomického hlediska je subjektem každý, kdo uspokojuje svou potřebu spotřebou statků a služeb v cestovním ruchu. Mezi subjekty patří: rezident, návštěvník, turista, výletník. Rezident neboli stálý obyvatel je osoba, která žije alespoň 6 měsíců po sobě v jiném místě než před příjezdem na jiné místo, a to na dobu kratší než 6 měsíců. U zahraničního cestovního ruchu je doba 1 rok. Návštěvník je osoba, která cestuje v domácím cestovním ruchu na jiné místo než mimo své obvyklé působišťe, a to na dobu kratší než 6 měsíců, u zahraničního cestovního ruchu je to 1 rok. Hlavním účelem cesty není výdělečná činnost. Turista-je účastníkem cestovního ruchu, který splňuje kritéria návštěvníka, avšak v daném místě alespoň 1x přenocuje a výletník – neboli také jednodenní návštěvník, který cestuje na dobu kratší než 24 hodin bez přenocování. (Pásková, Zelenka, 2012, s. 15)

Objektem cestovního ruchu je cíl cesty cestující osoby. Může se tedy jednat o přírodu, kulturu, hospodářství, vzdělání, návštěvu rodiny atd. Objekt je tvořený samotnou nabídkou cestovního ruchu. Cílovým místem je destinace, která je společně ještě se službami a zájezdem produktem cestovního ruchu. (Hesková a kol., 2013, s. 19)

Předmětem cestovního ruchu je produkt, který je výrobkem, službou, či souborem těchto produktů a díky nim dochází k uspokojení potřeb účastníka. (Beránek a kol., 2013, s. 18)

Netypičtějším produktem je zájezd, který představuje kombinaci alespoň dvou předem sestavených služeb nabízenou za souhrnnou cenu a přesahující 24 hodin, anebo zahrnující alespoň jedno přenocování. Sestavenými službami se rozumí:

a) doprava,

b) ubytování

c) jiná služba, která není doplňkem dopravy a ubytování, ale tvoří významnou část balíčku nabízených služeb. (Zákon č.89/2012, Sb., § 2522)

Produktem dle Páskové a Zelenky (2012, s. 10) může být i destinace, která je konečným místem cesty účastníka cestovního ruchu. Hesková (2011, s. 29) označuje destinaci za cílové místo (země, oblast, region, město), které má určité atraktivity, které účastník vyžaduje, aby byly uspokojeny jeho potřeby. Dle Foretové a Foreta (2001, s. 36) destinace nabízí atraktivity, ubytování, stravování, infrastrukturu, zábavu se stává hospodářskou jednotkou, která musí být strategicky řízena. Destinace nemusí být tvořena žádnými administrativními hranicemi, nemá žádná oficiální kritéria, a naopak může být vymezena na základě mentálních znaků. (Burian, Rygllová, Vajčnerová, 2011, s. 30)

3.3 Faktory rozvoje cestovního ruchu

Okolí cestovního ruchu je ovlivněno několik faktory. Demografické faktory ho ovlivňují počtem obyvatel, změnou v jejich struktuře, pohlavím, věkem, náboženstvím aj. Mezi ekonomické faktory patří především ukazatel HDP, měnová situace, infrastruktura, disponibilní příjmy obyvatel. Modernizace materiálně-technické základy a informační technologie patří do technologických faktorů. Politický faktor je nejdůležitějším okolím, neboť ustanovuje danou legislativu, která může brzdit nebo rozvíjet cestovní ruch. Dále sem spadají např. politické systémy a válečné konflikty. Znečištění vzduchu, vody, půdy, zničení krajiny, kvalita přírodního prostředí patří do ekologických faktorů. (Hamarneh, 2014, s. 35)

Selektivní faktory se projevují v územním uspořádání a jsou primární nabídkou v rozvoji cestovního ruchu. Dělí se na objektivní a subjektivní. Objektivním faktorem je například politická a ekonomická situace, bezpečnost, kvalita životního prostředí a subjektivní faktorem je aktuální módnost středisek, propagace, reklama,

ale i psychologické pohnutky, na jejichž základě se účastníci rozhodují. (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s. 34)

Lokalizační faktory jsou přírodní podmínky, které rozhodují o funkčním využití na základě přírodních podmínek, klimatických a hydrologických podmínek. Důležitým faktorem je i reliéf, rostlinstvo a fauna. Na lokalizační podmínky mají vliv zejména společenské atraktivita, které tvoří kulturněhistorické památky, kulturní památky a akce, sportovní události a zábavní akce. Realizační faktory jsou dominující podmínkou pro konečnou fázi uskutečnění cestovního ruchu. Představují dopravu, ubytovací a stravovací zařízení aj., (Hrala, 2013, s. 36)

3.4 Vliv cestovního ruchu na ekonomiku

Cestovní ruch je součástí spotřeby účastníků cestovního ruchu, protože statky a služby, které produkuje, jsou nabízeny za účelem zisku. Jak bylo zmíněno, tak k účasti na cestovním ruchu je třeba disponibilního důchodu a volného času. Čas, který účastníkovi zůstane po uspokojení biologických a ostatních potřeb může věnovat právě na cestování. Disponibilní důchod je ovlivněn rozsahem reálných příjmů a výdajů. Výdaje jsou závislé především na způsobu života, úrovni cen základního spotřebního zboží a služeb. (Beránek a kol., 2013, s. 44)

Oblast cestovního ruchu se zaslouží o zvyšování zaměstnanosti. Tento sektor se podílí na vzniku pracovních příležitostí. Existují široká škála zaměstnání od zaměstnance v ubytovacích, restauračních zařízeních, v dopravních službách, cestovních kancelářích, agentur a jiných organizací, zabývajících se cestovním ruchem, v turistických informačních centrech, přes průvodce, prodejce suvenýrů apod. Sektor se vyznačuje sezónní prací, což je zejména vhodné pro studenty nebo pro lidi, kteří nemohou pracovat na hlavní úvazek např. ženy na mateřské dovolené). (Palátková, Zichová, 2011, s.38)

Aktuální počet pracujících v cestovním ruchu kolem 230 tisíc, nejvíce v ubytovacích a restauračních zařízeních, což představuje podíl cca 4,5 % na celkové zaměstnanosti ČR. (Český statistický úřad, ©2015)

Na základě cestovního ruchu dochází k multiplikačnímu efektu, což znamená, že odvětví nevyvolává dopad na národní hospodářství pouze přímými vazbami (výdaje domácích a zahraničních účastníků), ale i nepřímými vazbami, do kterých se zahrnují jiná odvětví, která zabezpečují oblast cestovního ruchu, například při výstavbě

materiálně-technické základny, kde se vyžaduje dodávky surovin, technologií, pracovních sil atd. Mezi přímé dopady spadá zejména vliv na hrubý domácí produkt (dále jen HDP). Podíl cestovního ruchu na HDP vyjadřuje celkový dopad na ekonomiku státu při přírůstku hodnoty, která vznikla působením výrobních faktorů v cestovním ruchu. Dle ČSÚ je to aktuálně v ČR cca 3 %. Kladně je cestovním ruchem také ovlivněna platební bilance státu, která vystihuje peněžní vyjádření ekonomických transakcí daného státu. Platební bilance je pozitivní, když jsou devizové příjmy z příjezdového cestovního ruchu vyšší než výdaje, tedy když zahraniční turisté utratí více než domácí obyvatelstvo v zahraničí. V případě přílivu deviz se jedná o aktivní cestovní ruch, v opačném případě o pasivní. Vliv na platební bilanci sleduje Česká národní banka. (Beránek a kol., 2013, s. 48)

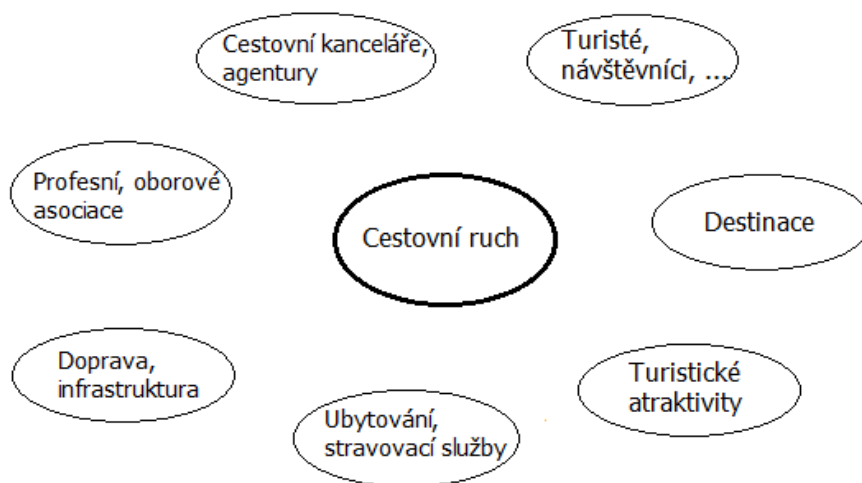
Mezi další ekonomické přínosy patří: rozvíjení malého a středního podnikání - příjmy místních podnikatelů z prodeje zboží a služeb, příjmy z místního rozpočtu např. lázeňský poplatek, poplatek za parkování, pobytová taxa, podpora investičních aktivit rozvíjejících územní celky a regionální spolupráci. (Český statistický úřad, ©2009)

3.5 Trh cestovního ruchu

Cestovní ruch je tvořen několika složkami, které ho ovlivňují. Mezi nejdůležitější složky patří zejména poptávka, která je tvořena turisty, návštěvníky a ostatními účastníky turismu a nabídka, která je tvořena destinací, její atraktivitou, ubytovacími, stravovacími a dopravními službami a také cestovními kanceláři, agenturami a různými profesními organizacemi. (Rygllová, Vajčnerová, Burian, 2011, s. 42)

Jako každý sektor ekonomiky má i trh cestovního ruchu svá specifika. Hlavními rysy tohoto trhu jsou: nehmotnost produktu cestovního ruchu, závislost přírodních a kulturních atraktivit, politicko-správní podmínky, sezónnost, omezená kapacita, ovlivnění poptávky a nabídky přírodními vlivy a těsný vztah poptávky s nabídkou, velký podíl lidské práce, dlouhodobý charakter podnikání v cestovním ruchu, mezinárodní charakter. (Beránek a kol., 2013, s. 52)

Obrázek 1: Trh cestovního ruchu

Zdroj: vlastní zpracování dle Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s. 42

Na trhu cestovního ruchu se zejména podílejí jak velcí, tak i malí podnikatelé, kteří se skládají z řady společně působících organizací: cestovní kanceláře a cestovní agentury, dopravní společnosti, ubytovací a stravovací zařízení, subjekty nabízející návštěvnické atraktivity a zábavní parky. Tento trh se velmi mění a je závislý na řadě faktorů, kterými jsou politické a společenské změny, právní předpisy, ekonomická situace, demografická struktura, technologický pokrok, materiálně-technická základna, módnost, volný čas a disponibilní důchod. (Hesková a kol., 2011, s. 44)

3.5.1 Poptávka

Poptávka po cestovním ruchu se liší na základě několika ukazatelů, zejména dle věku, pohlaví, a dále také dle motivů, potřeb, nabízených služeb, ekonomické situace jedince a také dle národnosti. Poptávka vyjadřuje ochotu účastníka cestovního ruchu vyměnit své peníze za statky a služby v tomto odvětví. Mezi hlavní determinanty poptávky patří: disponibilní důchod, volný čas, preference a módnost. (Beránek a kol., 2013, s. 53)

Po tržní ceně produktu cestovního ruchu a jeho množstvím existuje vztah, který je určen sklesající křivkou. Platí zde zákon klesající poptávky – s rostoucí cenou klesá poptávané množství. Se snížením ceny produktu zpravidla dochází k růstu poptávky. Pro trh cestovního ruchu je typická vysoká cenová elasticita poptávky, která udává, o kolik se změní poptávané množství, změní-li se cena o 1 %. Zvýší-li cena zájezdu o 10 %, sníží

se poptávka o 15 %. V případě snížení ceny o 10 % se poptávané množství zvýší více než o 20 %. Produkty cestovního ruchu patří do luxusních statků, tedy, že citlivě reagují na změnu ceny. Tyto produkty nepatří do nezbytných statků. V případě finanční krize účastníka se produktů cestovního ruchu zřekne na prvním místě. (Beránek a kol., 2013, s. 54)

Ke zjištění poptávky v rámci cestovního ruchu dané oblasti slouží například dotazníkové výzkumy, které se mohou zaměřit na několik výzkumných oblastí, a to ke zjištění motivů, které návštěvníky lákají do dané oblasti či ke zjištění věkové struktury návštěvníků. Na základě těchto výzkumů se může oblast zaměřit na zlepšení ve směrech, ve kterých zaostává.

3.5.2 Nabídka

Nabídka cestovního ruchu vyjadřuje, co dané místo činí atraktivním. Nabídka se dělí na primární, sekundární a terciární. (Palatková, 2011, s. 36)

➤ Primární nabídka

Primární nabídka je tvořena přírodními podmínkami, kulturně-historickými aspekty a také lidmi vytvořenými atraktivitami. Mezi přírodní atraktivity patří geomorfologie, tedy co je reliéfem dané oblasti (př. hory, nížiny, skály), hydrologickými podmínkami (př. řeky, rybníky), klimatickými podmínkami (př. průměrná teplota, úhrn srážek), faunou a flórou (př. chráněné krajinné oblasti, ohrožené druhy zvířat). (Beránek a kol., 2013, s.56)

Do primární nabídky také patří atraktivity vybudované lidskou činností, které nebyly primárně vybudované za účelem cestovního ruchu. Dělí se na architektonické a technické atraktivity (př. kostely, hrady, zámky, hvězdárny), vybudované přírodní atraktivity (př. parky, zahrady, zoo), kulturní a sportovní atraktivity (př. muzea, galerie, hudební festivaly) a sociální atraktivity, které představují způsob života, tradice, zvyky a regionální gastronomii. Dále se sem řadí účelově vybudované atraktivity pro cestovní ruch (př. sportovní areály, koupaliště). (Beránek a kol., 2013, s. 56)

➤ Sekundární nabídka

Sekundární nabídka je tvořena vybaveností daných cílových míst, a to zejména infrastrukturou a suprastrukturou. Suprastrukturu tvoří ubytovací a stravovací zařízení. Lze sem však zařadit i banky, směnárny, nemocnice, sportovní centra apod. Infrastruktura je tvořena dopravní infrastrukturou nejen do dané cílové destinace, ale i v ní. Zahrnuje všechny

druhy dopravy, parkovací plochy, odpočívadla a také i kanalizace, osvětlení, telekomunikace atd. Stravovací služby jsou důležitou součástí sekundární nabídky pro cestovní ruch. Stravovací služby jsou v oblasti cestovního ruchu vysvětlovány jako druh tzv. společného stravování, vyznačující se jak hromadnou výrobou, tak hromadným prodejem a spotřebou pro velký počet osob. Tyto stravovací služby jsou poskytovány buď v samostatné formě, nebo také velmi často jako součást ubytovacího zařízení. Cestovní ruch by nemohl rozvíjet bez rozvinuté infrastruktury služeb. Ubytovací zařízení jsou základním prvkem infrastruktury služeb. Důležitým faktorem je počet daných ubytovacích zařízení a také jejich kapacita a typ. Dostatečná nabídka ubytovacích služeb napomáhá větší návštěvnosti dané oblasti. Daná nabídka rovněž přispívá k vícedenním pobytům, které vedou k vyšším příjmům. Nedostatečné kapacity vedou k návštěvnosti dané oblasti pouze lidmi z blízkého okolí, a tudíž k nižším přínosům a příjmům. Pro statistické účely jsou podstatná tzv. hromadná ubytovací zařízení (dále jen HUZ). Jedná se o zařízení s minimálním počtem 5 pokojů nebo 10 lůžek, sloužící pro účely cestovního ruchu. Jsou určena pro přechodné ubytování, zejména za účel dovolené, zájezdu, lázeňské péči či služební cesty. Zahrnují hotely, motely, penziony a botely. Do kategorie ostatních HUZ se rovněž řadí kempy, chatové osady a turistické ubytovny. (Český statistický úřad, ©2016)

➤ **Terciální nabídka**

Terciální nabídka tvoří institucionální zabezpečení cestovního ruchu. Jedná se tedy o informační centra, svazky obcí, místní akční skupiny, úřady obcí. Do této nabídky spadají i rozvojové a strategické dokumenty, které se zabývají cestovním ruchem a samotná propagace cílové destinace. Nabídka je závislá na cenách za zboží a služby a na nákladech s nimi spojenými. Cenová elasticita nabídky vyjadřuje citlivost nabídky zboží či služby na změnu ceny. (Királová, 2003, s. 29)

3.6 Destinační management

Mezi disciplínu, která může pomoci regionálnímu rozvoji obce, patří destinační management. Destinační agentura má za úkol koordinovat služby cestovního ruchu s cílem zefektivnění řízení turismu v dané oblasti. (Laws, E., 1995)

Cílem je zajištění konkurenceschopnosti, udržitelného rozvoje, zvýšení a zkvalitnění nabídky atraktivit a spolupráce s jinými subjekty. Destinační management je také označován za proces řízení silných jednotek – destinací, do kterého spadá plánování,

organizování, marketingová komunikace a rozhodovací procesy. Jedná se o spolupráci soukromých podnikatelů, investorů s veřejnými institucemi. Destinační management řeší rozvoj udržitelnosti, ekonomické cíle (daně, místní poplatky, podporu malého a středního podnikání), sociální a kulturní sféru (vybavenost sídel, zvyšování pracovních nabídek, udržování kulturních tradic) a marketing. (Hesková, 2002, s.45)

Součástí destinačního managementu je řízení značek (tzn. brand management), který slouží jako vizuální nástroj pro návštěvníky dané oblasti a zaujímá prvotní kontakt účastníka s destinací. Značka zvyšuje image a hodnotu destinace pro účastníky. Destinační agentury mohou také udělovat regionům regionální značky kvality, např. regionální značka České středohoří. Značky mohou být udělovány potravinám, řemeslným výrobkům, přírodním produktům, ale také ubytovacím a stravovacími zařízeními. S řízením značek souvisí řízení kvality, kterou musí plnit každý subjekt, který chce nabízet produkty pod danou regionální značkou. Proto je nezbytný monitoring ve formě dotazování hostů, výzkum úrovně služeb a kontrolou jakosti produktů. (Királová, 2003, s. 46)

Management destinace musí rozvíjet také znalosti odborníků v cestovním ruchu pomocí vzdělání, poradenství ohledně odborných znalostí v cestovním ruchu, informačních technologií, znalostí faktorů destinace, teorie managementu a marketingu. Marketing destinace je důležitou součástí managementu a ovlivňuje poptávku účastníků. Jedná se o důležitý nástroj, který pomáhá rozvojové strategii dané lokality. V prvním bodě je důležité si zmonitorovat názory návštěvníků, jejich motivy a bariéry návštěvy dané oblasti. Dále je potřebné si definovat cílovou skupinu, na kterou bude marketingová strategie primárně zaměřena. Každá marketingová kampaň by měla poukazovat na jeho odlišnost. (Wartuschová, Straka, 2011, s. 55)

3.7 Udržitelnost cestovního ruchu

Udržitelný rozvoj je rozvoj, který zajistí rovnováhu mezi sociálním rozvojem, ochranou životního prostředí, šetrného užívání zdrojů a ekonomickým růstem. Rozvoj je udržitelný, když naplní potřeby současné generace, aniž by ohrozil potřeby generace budoucí. Tato definice byla přijata Komisí OSN pro životní prostředí a rozvoj v roce 1987. Stěžejním dokumentem pro rozvoj udržitelnosti cestovního ruchu byla Deklarace o životním prostředí konaná v roce 1992 v Rio de Janeiru, dále pak Agenda 21, Úmluva o biologické rozmanitosti, Prohlášení k principům globální dohody o využívání, ochraně a

trvale udržitelném rozvoji všech typů lesů. (Kolektiv Konsorsia Spror Plus, 2007, s. 14)

Udržitelnost cestovního ruchu se dá charakterizovat jako udržitelný rozvoj, který zajišťuje potřeby současných i budoucích účastníků cestovního ruchu s přihlédnutím na šetrné využívání kulturních hodnot a přírodních zdrojů. Udržitelný cestovní ruch tak napomáhá rozvoji území a uspokojuje potřeby turistů a hostitelských regionů s ohledem na ochranu. Trvale udržitelný cestovní ruch nenarušuje kulturní, přírodní ani sociální prostředí destinace. (Czech tourism, ©2008-2016)

Vymezení definice Evropské unie se zaměřuje na environmentální prostředí a charakterizuje udržitelný rozvoj cestovního ruchu jako rozvoj a plánování cestovního ruchu s cílem ochrany životního prostředí a života místních obyvatel. Světovou obchodní organizace charakterizuje udržitelný rozvoj jako schopnost destinace si udržet konkurenci s novými, historickými destinacemi, zpětné přilákání návštěvníků a udržení rovnováhy se životním prostředím. (Kolektiv Konsorsia Spror Plus, 2007, s. 35)

O udržitelnosti cestovního ruchu se začalo hovořit až v posledních letech, kdy došlo k masivnímu nárůstu cestovního ruchu. Do této doby mu nebyla věnována taková pozornost. Rozvoj cestovního ruchu má velké environmentální dopady jako kterékoli průmyslové odvětví. Světová organizace cestovního ruchu vymezila globální etický kodex cestovního ruchu, ve kterém jsou stanoveny principy udržitelného cestovního ruchu. (Czech tourism, ©2008-2016)

Mezi tyto principy patří např.: vzájemné porozumění a respektování národů a společností, cestovní ruch je faktor sebevzdělávání, aktivity cestovního ruchu musí podporovat rovnost mužů a žen a chránit lidská práva, účastníci cestovního ruchu by měli chránit životní prostředí s cílem dosáhnout ekonomického udržitelného rozvoje zaměřeného na uspokojování potřeb současné i budoucí generace, rozvoj sociální turistiky, svoboda pohybu turistů a právo na turistiku má každý jako že každý má právo se pohybovat na planetě Zemi, aj. (Světová organizace cestovního ruchu, 2001)

3.8 Dotace a programy na podporu rozvoje cestovního ruchu v ČR

3.8.1 Fondy EU

Pro rozvoj a podporu cestovního ruchu a regionálního rozvoje jsou v programovém období 2014-2020 stěžejní tyto programy: Integrovaný regionální operační program, program rozvoje venkova a programy evropské územní spolupráce. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2012)

➤ Integrovaný regionální operační program

Tento program je zaměřen na řešení regionálních problémů v oblasti infrastruktury – konkrétně na silnice II. a III. třídy, rozvoj infrastruktury veřejné dopravy a jiné inovace, podporu kulturního dědictví, rozvoj služeb v sociální oblasti, rozvoj informačních systémů ve veřejné správě aj. Alokace zdrojů je ve výši 4,6 mld. EUR. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2012)

Operační program má 4 prioritní osy:

- 1) konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony – tato prioritní osa chce dosáhnout lepší konkurenceschopnosti regionů, zkvalitnění infrastruktury, propojení dopravních tras, kde žadatelé mohou být kraje (a organizace zřízení kraji), obce a dobrovolné svazky obcí, Hasičské záchranné sbory krajů, Krajská ředitelství Policie ČR, organizační složky státu, Policejní prezidium ČR, Záchraný útvar hasičského sboru ČR aj.,
- 2) zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatelstvo – cílem osy je zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb pro obyvatele, zlepšení infrastruktury pro vzdělávání a zdravotnické služby, kde žadatelé jsou nestátní neziskové organizace, organizační složky stát (a jimi zřízené příspěvkové organizace), kraje, obce, dobrovolné svazky obcí, církve a církevní organizace, školy, vlastníci bytových domů aj.,
- 3) dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí – cílem je zlepšení prezentace a posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví (památky, muzea, aj.), dalším cílem je zvýšení transparentnosti veřejné správy a zlepšení informačních systémů a využití dokumentů územního rozvoje, kde žadatelé jsou organizační složky státu a jejich příspěvkové organizace, kraje, obce a jejich příspěvkové organizace,

dobrovolné svazky obcí, podnikající fyzické osoby, nestátní neziskové organizace, církve aj.,

- 4) komunitně vedený místní rozvoj – tato prioritní osa se zaměřuje na zlepšení a zvýšení kvality života na venkově, snížení lokální nezaměstnanosti, k rozvoji místních služeb a dopravní obslužnosti a k ochraně přírodního a kulturního dědictví, kde se žadatelé mohou stát: místní akční skupina a jiné subjekty realizující projekty na území MAS. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2012)

➤ **Program rozvoje venkova**

Z operačních programů pro podporu cestovního ruchu se pro dotace dá využít Program rozvoje venkova. Program se zaměřuje na podporu zemědělských, lesnických a potravinářských podniků a snaží se o posílení zaměstnanosti venkova. Dalším cílem je i efektivní využití zdrojů a podpora agroturistiky, jež je jedna z mnoha forem cestovního ruchu. Alokace zdrojů je pro nové programové období 2014-2020 2,3 mld. EUR. V oblasti podpory agroturistiky jsou možné dotace na využití zemědělských farem a brownfields. Podporovanou aktivitou může být stavební obnova nebo výstavba malokapacitního ubytovacího zařízení se stravováním, a jiných ploch či sportovišť v rámci turistiky. O dotace může žádat zemědělský podnikatel (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2012)

➤ **Evropská územní spolupráce**

Do této kategorie spadají operační programy nadnárodní a mezinárodní spolupráce. Ty se zaměřují na spolupráci mezi veřejnými orgány zejména v oblasti inovací, dopravy, životního prostředí, a právě ve zvyšování atraktivity měst a regionů. Operační programy Nadnárodní spolupráce v oblasti cestovního ruchu je zaměřen na správu a řízení kulturního dědictví a na propagaci kulturních hodnot. Operační programy Meziregionální spolupráce se v dané oblasti zaměřují na strategii propagace kulturního majetku. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2012)

Přeshraniční programy, které také spadají do evropské územní spolupráce, mají podporovat regiony soudržnosti s regiony v sousedním členském státu. Pro Českou republiku existují 5 operační programy příhraniční spolupráce se Slovenskem, Bavorskem, Saskem, Rakouskem a Polskem. Mezi podporované aktivity v oblasti cestovního ruchu patří podpora spolupráce v oblasti kulturních a volnočasových aktivit, obnova a ochrana památek,

rozvoj cyklistických tras a stezek, turistických a lyžařských stezek a zřizování turistických informačních center. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2012)

3.8.2 Národní program podpory cestovního ruchu

Cílem programu je pro období 2016-2020 zvýšení potencionálu a konkurenceschopnosti regionů, zlepšení a usnadnění orientace návštěvníků v destinaci, rozvoj infrastruktury, služeb a přínosů cestovního ruchu. Tento dotační titul je spolufinancován ze státní rozpočtu. Program je spravován Ministerstvem pro místní rozvoj a pro rok 2017 zahrnuje dva dotační podprogramy:

- 1) Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury – Tato osa je primárně zaměřena na vznik, rozvoj nebo zkvalitnění infrastruktury a ostatních služeb v cestovním ruchu, rozvoj vybavenosti turistických tras, vývoj informačních systémů či monitoring návštěvníků. Maximální výše dotace je 50 % způsobilých výdajů. Příjemci dotaci mohou být obce, kraje, příspěvkové organizace, mikroregiony, destinační společnosti, geoparky, informační centry a podnikatelské subjekty. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2012)
- 2) Marketingové aktivity – Cílem této osy je zvýšení povědomí o regionu a zvýšení návštěvnosti pomocí marketingových aktivit. Jedná se zejména o podporu distribuce produktů, branding destinací, marketingovou komunikaci či inovace. Výše podpory je také maximálně 50% způsobilých výdajů. Žadatelem o podporu mohou být pouze krajské či oblastní destinační společnosti. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2012)

3.8.3 Krajské dotace

Každý kraj se ve svých dotacích zaměřuje na oblast regionální rozvoje, cestovního ruchu, podpory rozvoje města, obcí, venkovských oblastí, kultury apod. Dotační tituly krajů jsou vyhlašovány Radou daného kraje, která zároveň schvaluje pravidla pro žadatele a příjemce. Výše dotační podpory je individuální.

Tabulka 1: Krajské dotace na podporu cestovního ruchu

Kraj	Příklad dotačního fondu, programu	Příklad podporované oblasti
Praha	Grant hl. m. Prahy na podporu kongresového turismu 2016	podpora kongresů v Praze nad 700 účastníků
Středočeský	Středočeský fond pro cestovní ruch	výstavba turistických informačních center, naučné stezky, přívozy
Plzeňský	Mikroranty Plzeňského kraje na podporu a oživení kulturních a uměleckých aktivit pro rok 2016	oživení kulturního dění v Plzeňském kraji podpora kulturních a uměleckých aktivit
Karlovarský	Dotačního programu na podporu aktivit v cestovním ruchu - podpora kultury, památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu 2016	venkovská turistika, tvorba propagačních materiálů, tvorba internetových stránek či webových aplikací
Ústecký	Program podpory regionální kulturní činnosti na rok 2016	podpora kulturních a vzdělávacích programů, výstav, koncertů a soutěží v uměleckých oborech mající mezinárodní, nadregionální či regionální charakter
Liberecký	Dotační fond Libereckého kraje – Program kultury, památkové péče a cestovního ruchu	podpora kulturních aktivit, záchrana a obnova památek
Královéhradecký	Dotační fond cestovního ruchu 2016 - Program úpravy lyžařských a běžeckých tras	podpořit úpravy označení lyžařských a běžeckých tras
Pardubický	Dotační program pro rok 2016 – Program podpory činnosti a provozu turistických informačních center v Pardubickém kraji	provoz a zlepšení vybavenosti turistických informačních center

Jihočeský	Dotační fond pro podporu cestovního ruchu – program Využití potenciálu přírodního, kulturního a historického dědictví pro rozvoj cestovního ruchu	vybavení infocenter, propagace nových produktů, podpora destinačního managementu
Vysočina	Program Lyžařské běžecké trasy 2016	úprava stop lyžařských a běžeckých
Jihomoravský	Program Podpora rozvoje cyklistiky a cyklistické dopravy v Jihomoravském kraji v roce 2016	zkvalitnění infrastruktury cyklistické dopravy
Olomoucký	Dotace na podporu cestovního ruchu a zahraničních vztahů – Podpora cestovního ruchu v turistických regionech Jeseníky a Střední Morava	zlepšení dostupnosti turistických míst, posílení image kraje, zavádění nových trendů
Zlínský	S vazbou na priority Zlínského kraje 2016	rozvoj kulturních aktivit a akcí regionálního a nadregionálního významu
Moravskoslezský	Podpora destinačních managementů turistických oblastí Moravskoslezského kraje 2015-2016	podpora jednotlivých destinačních managementů turistických oblastí

Zdroj: vlastní zpracování

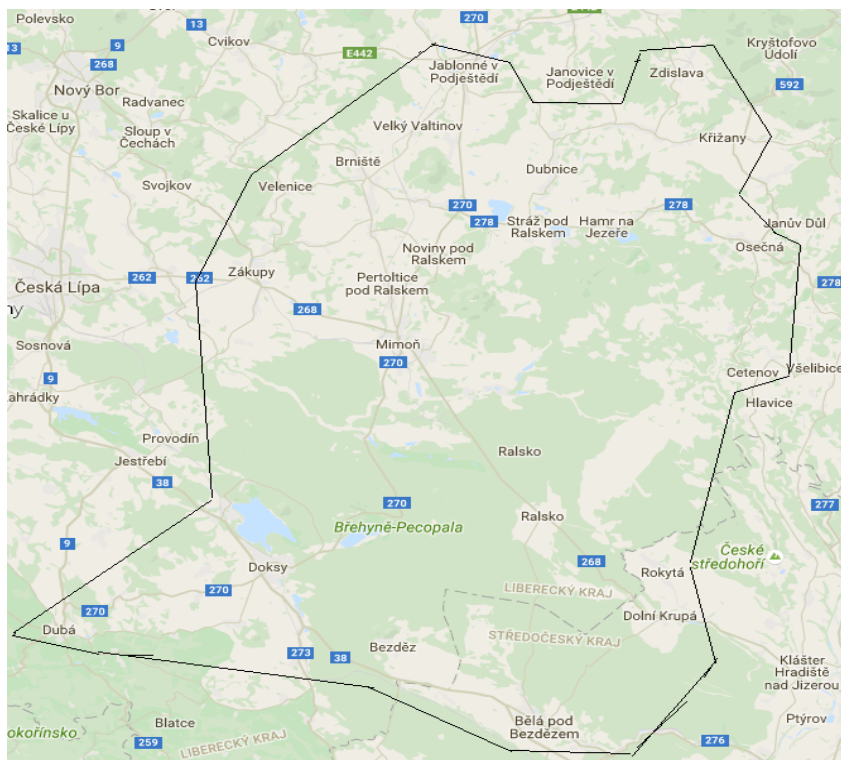
3.8.4 Úvěry

K financování projektů na podporu cestovního ruchu může daná oblast využít úvěr od některé z bank. Část investice si může subjekt (obec, mikroregion, kraj atd.) samofinancovat ze svých zdrojů (rozpočtů). U úvěru subjekt hodnotí nejvýhodnější úrokovou sazbu, poplatky a vhodnost půjčky. Při částečném samofinancování musí subjekt vyhodnotit, zdali je schopný úvěr splácet. Úvěr může obec zkombinovat s financováním z dotací

4 Mikroregion Podralsko

V roce 2000 se 20 obcí z okresu Česká Lípa, Liberce a Mladé Boleslavi sdružily do mikroregionu Podralsko. Nyní celkem 25 obcí je v tomto sdružení náležející do Libereckého a zčásti do Středočeského kraje. Celková rozloha mikroregionu je 689,59 km² a řadí se mezi méně zalidněné oblasti. Obce vykazují velmi rozdílné velikosti. Nejmenší obcí jsou Bohatice se 3,93 km², naproti tomu Ralsko čítá rozlohu kolem 170,25 km². Můžou za to rozsáhlé lesy a bývalé vojenské prostory. Po Praze, Brně a Ostravě je to čtvrtá největší obec v České republice. Hustota obydlí mikroregionu je přibližně 50 obyv./km², což je pod průměrem ČR, kde je hustota zalidnění 133 obyv./km² (Český statistický úřad, ©2015) Do okresu Česká Lípa náleží tyto obce: Bezděz, Bohatice, Brniště, Doksy, Dubá, Dubnice, Hamr na Jezeře, Mimoň, Noviny pod Ralskem, Okna, Pertoltice pod Ralskem, Ralsko, Stráž pod Ralskem, Tachov, Velenice, Velký Valtínov, Zákupy. Do okresu Liberec spadá: Jablonné v Podještědí, Zdislava, Osečná, Cetenov, Křížany a obce Bělá pod Bezdězem, Rokytá, Dolní Krupa spadají do okresu Mladá Boleslav. Některé obce jsou také členy Svazku obcí Máchova kraje (Bezděz, Bělá pod Bezdězem, Dubá, Okna, Doksy). (Mikroregion Podralsko, ©2016)

Obrázek 2: Vymezení území mikroregionu Podralsko

Zdroj: zpracováno dle Google maps, ©2016

Cílem mikroregionu je koordinace v oblasti společných aktivit měst a obcí Podralska, plánování investičních zájmů, akcí do budoucna a také společné zapojování občanů do dění mikroregionu. Předmětem činnosti mikroregionu jsou i následující činnosti: rozvoj cestovního ruchu založeného na atraktivnosti oblasti, zajištění informačního servisu pro potřeby cestovního ruchu a jeho propagace, rozvoj sportovních a kulturních aktivit a jiné činnosti. (Mikroregion Podralsko, ©2016)

Krajinný ráz mikroregionu je jedinečný, s významnou geografickou a přírodní hodnotou. Současný stav životního prostředí v mikroregionu je příznivý, avšak s lokálně narušenými prvky (staré ekologické zátěže plošně rozsáhlého charakteru, související s těžbou uranu a bývalou vojenskou činností). Na území se z hlediska ochrany přírody nacházejí zvláště chráněná území. (Saul, 2000)

Mikroregion Podralsko je významným potencionálem pro rozvoj Libereckého kraje, ale i tak je označován jako hospodářsky slabý region, neboť je zde vysoká míra nezaměstnanosti, nízká hustota osídlení, zánik zemědělské výroby a poválečný odsun obyvatelstva.

Tabulka 2: Rozloha a počet obyvatel obcí Mikroregionu Podralsko

Obec	Rozloha v km²	Počet obyvatel k 1.1.2016	Obec	Rozloha v km²	Počet obyvatel k 1.1.2016
Bezděz	23,74	322	Bělá pod Bezdězem	63,20	4815
Bohatice	3,93	212	Brniště	26,68	1330
Cetenov	6,05	120	Dolní Krupá	7,91	241
Doksy	74,92	5190	Dubá	60,59	1739
Dubnice	15,82	657	Hamr na Jezeře	11,20	414
Jablonné v Podještědí	57,85	3656	Křížany	28,55	856
Mimoň	15,42	6501	Noviny pod Ralskem	10,17	292
Okna	5,04	309	Osečná	28,06	1100

Pertoltice pod Ralskem	7,91	391	Ralsko	170,23	2109
Rokytá	10,62	261	Stráž pod Ralskem	21,58	4048
Tachov	4,57	226	Velenice	7,17	181
Velký Valtinov	10,05	189	Zákupy	32,27	2813
Zdislava	9,80	284			

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů z ČSÚ, ©2016

Z pohledu cestovního ruchu je Liberecký kraj rozčleněn do sedmi turistických oblastí a 16 turistických podoblastí, viz tabulka č. 2. Dle tohoto rozčlenění náleží mikroregion Podralsko z větší části do turistické oblasti Máchův kraj. Následující tabulka č.3 uvádí detailnější turistickou regionalizaci sledovaného území. (Garep, 2002)

Tabulka 3: Rozdělení obcí mikroregionu do turistických regionů a oblastí

Turistický region	Turistická oblast	Turistická podoblast	Turistické středisko
Českolipsko a Jizerské hory	Máchův kraj	Máchovo jezero	Doksy, Bezděz, Tachov, Bělá pod Bezdězem
		Kokořínsko	Dubá, Okna
		Podralsko	Ralsko, Mimoň, Stráž pod Ralskem, Hamr na Jezeře, Brniště, Velenice, Noviny pod Ralskem, Pertoltice pod Ralskem, Bohatice, Zákupy
	Lužické hory a Ještědský hřbet	Ještěd a Podještědí	Osečná, Cetenov, Zdislava, Křižany, Jablonné v Podještědí, Dubnice, Velký Valtinov
Okolí Prahy	Střední Čechy	Polabí	Rokytá, Dolní Krupá

Zdroj: vlastní zpracování dle Garep, 2002

Z tabulky č.3 vyplývá, že nejvíce obcí a měst z mikroregionu Podralsko spadá pod turistický region Českolipsko a Jizerské hory, přezdívané také Český sever. Z toho 16 obcí patří do turistické oblasti Máchova kraje neboli Českolipska. Jedná se zároveň o nejvíce navštěvovanější a atraktivní oblasti z mikroregionu. Dalších 7 obcí spadá pod turistickou oblast Lužické hory a Ještědský hřbet. Nejvíce turisticky atraktivní město je zde pouze Jablonné v Podještědí. Zbylé obce Rokytá a Dolní Krupá spadající do oblasti Středních Čech jsou malého charakteru bez velkého turistického využití. Patří do turistického regionu Okolí Prahy a turistické oblasti Střední Čechy.

Obrázek 3: Dělení turistických regionů v ČR

Zdroj: Czechtourism, ©2005-2016

Obrázek 4: Dělení turistických oblastí v ČR

Zdroj: ČSÚ, ©2009

4.1 Analýza primární nabídky

4.1.1 Přírodní atraktivity

➤ Geomorfologie

Území mikroregionu se rozkládá v geomorfologické oblasti České tabule a Krkonošsko-jesenické subprovincie. Nejvyšším bodem této Severočeské tabule je bod Ralsko s 696 m.n.m. Geologické jednotky tabule tvoří česká křídlová pánev. Toto území je tvořeno křídovými usazeninami a horninami jako jsou jílovec či slínovec. Výskyt kvádrových pískovců pomohl ke vzniku skalnatých měst. Plochý povrch území je tvořen strukturálními plošinami a zčásti zarovnanými povrchy, kde jsou okraje zvednuty vedoucí k asymetrickým vrcholům či hřebenům hor a kopců. Do oblasti Severočeské tabule spadá Ralská pahorkatina, která se především rozkládá v okrese Česká Lípa a na jihozápadu okresu Liberec, dále pak na východě okresu Litoměřice či na severu Mělníku. V oblasti vznikl reliéf mělkých kotlin a rašelinišť. Pro území jsou typické neovulkanity a čedičové horniny, které

vytvářejí krajinné dominanty. Dalšími významnými horninami jsou křemen, slínovec, znělec a trachyt. Ralská pahorkatina je dále členěna na Dokeskou pahorkatinu s Bezdězkou vrchovinou či Jestřebskou kotlinou a na Zákupskou pahorkatinu s Českolipskou kotlinou či Cvikovskou pahorkatinou. Oblast Lužických hor spadá do Krkonošské oblasti typické na trachytové a znělcové horniny. Oblast ohraničuje Ralská pahorkatina, Děčínská vrchovina, České Středohoří, Žitavská pánev společně se Šluknovskou pahorkatinou. Hory jsou tvořeny svrchně křídovými pískovci a znělcovou-čedičovými horninami. (Garep, 2002)

➤ **Hydrologické podmínky**

Oblast je bohatá na hydrologické podmínky. Nejvýraznější řekou je Ploučnice, která se line od Ještědu až do Děčína, kde se vlévá do Labe. Její délka je 106 km, a táhne se v mikroregionu obcemi Mimoň, Stráž pod Ralskem a Novinami pod Ralskem. Další řekou je Svitavka, která protéká Zákupy a je přítokem Ploučnice. Mezi největší a nejznámější jezero patří Máchovo jezero, které je však ve skutečnosti rybníkem. Dosahuje plochy 2,85 km². Dále se zde nachází Mlýnský rybník a Břežský rybník. V obci Zákupy je Velký zákupský rybník a Malý zákupský rybník. V mikroregionu se nacházejí další rybníky jako Horecký, Sedlišťský, a Hamerské jezero, Jenišovský rybník, Pivovarský rybník u zámku Lemberk, Hradčanské rybníky v Ralsku, Poselský rybník, rybník Bělá, Krupský rybník, Vratislavský rybník v Brništi, rybníky Ještědka a Metud, vodní nádrž Stráž pod Ralskem. Obcí Dubá protéká řeka Liběchovka a Krnovský potok, v Doksech protéká Robečský potok a Zbyňská strouha, Bělou protéká potok Bělá, Hamerská strouha a Dolní Krupou Krupský potok. Mezi nejvýznamnější rybníční soustavy patří rybníky Břežský, Máchovo jezero, Novozámecký na Robečském potoce, Dolanský, Mlýnský, Holanský, Malá a Velká Nohavice, Kravský, Jílovský a Koňský na Bobřím potoce, Dvorní, Pivovarský a Markvartický na Panenském potoce, Hradčanská rybníční soustava (Černý, Vavrouškův, Strážovský, Držník, Hradčanský rybník), Svěbořická rybníční soustava (Novodvorský, Hvězdovský a Ploužnický rybník), Kunratické rybníky na Svitávce, Hamerské jezero a Horecký rybník na Ploučnici. (Saul, 2000)

➤ Flóra a fauna

Část území se nachází v chráněné krajinné oblasti – Lužické hory, Kokořínsko, dále pak v ZCHÚ (zvláště chráněná území) – Velký a malý Bezděz, Břehyně-Pecopala, Hradčanské rybníky, Stojánek, Vranovské skály, Malý a Velkých Jelení Vrch, Rašeliniště Černého rybníka, Ralsko aj. Na základě Mezinárodní soustavy území přírody NATURA 2000 se chráněné oblasti stávají i z ptačích oblastí a lokalit evropského významu právě zařazené v této soustavě, dále pak o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a rostoucích rostlin. Lesnatost mikroregionu je kolem 50 %, což je nadprůměrem České republiky (34%). Největší podíl na lesnatosti území má Ralsko, dále pak Bezděz, Doksy a Hamr na Jezeře. Největší podíl mají drobné lesy s hospodářským využitím. Jsou zde také lesy v chráněné oblasti a lesy patřící do vojenských systémů. Sezónní hmyzí škůdci představují největší riziko pro lesní ekosystém (např. lýkožrout smrkový). Jsou zde významná rašeliniště v oblasti Doks, dále pak acidofilní smrčiny, lišejníkové bory a v oblasti Jablonného květnaté bučiny či velký výskyt vlasatce tajemného. Jelikož některé části mikroregionu spadají do oblastí významných lokalit, nacházejí se zde chráněná zvířata jako jsou: jeřáb popelavý, slavím modráček, netopýr velký, losos atlantský, aj. (Saul, 2000)

V Podralsku se nachází mnoho chráněných rezervací a území. Národní přírodní památka SWAMP je unikátní rašeliniště na jižním břehu Máchova jezera, s četnými tůňkami. Vyskytuje se zde řada vzácných druhů řas a brouků. Přírodní rezervace Břehyně-Pecopala se rozkládá na severovýchodě od Máchova jezera a zahrnuje Břehyňský rybník a řadu vodních ptáků jako je čáp, ledňáček, volavka popelavá aj. Čedičová Pecopala s výškou 451 m je nejvyšším vrcholem tohoto přírodního parku. Nejznámější přírodní rezervaci v oblasti je Ralsko, jehož nejvyšší vrchol Ralsko dosahuje nadmořské výšky 696 m. Kromě čedičového kuželu oblast zahrnuje vrcholové skály, lesy a květnaté bučiny, kde se nacházejí chráněné rostliny. K nejvzácnějším nálezům patří bezobratlovec tesařík alpský. Vrch Radechov se 392 m je druhým nejvyšším kopce na Mladoboleslavku a je označován jako bránou do Máchova kraje. Leží mezi obcemi Dolní Krupá a Bělou pod Bezdězem a jako přírodní památka byla vyhlášena roku 1999. Komplex se sestává z převážně borových monokultur starý až 195 let. Prostor byl kolem 90. let vojenským újezdem a také se zde v minulosti těžil čedič. Na vrchu stojí lovecký zámček z 19.století, který byl obýván zpočátku Valdštejnů a členy rakouského císařství. Po druhé světové válce byl využíván ministry zemědělství. V mikroregionu nalezneme i další přírodní památky

a rezervace jako jsou Klokočka v Bělé pod Bezdězem, Malý a Velký Jelení Vrch v Hamru nad Jezerem či příměstský park Mánnův les v Osečné. (Garep, 2002)

Národní geopark Ralsko je chráněné území o rozloze 294 km² nacházející se v bývalém vojenském prostoru Ralsko. Hlavním úkolem Geoparku je monitoring a ochrana geologických, kulturních, přírodních a archeologických památek a rázu této krajiny. Oblast je bohatá i na skalní útvary jako jsou: skalní divadlo v Hamru nad Jezerem, které má celkovou rozlohu 2,5 ha, kde pískovcové skály vytvořily řadu různých forem rozkládajících se ve výšce až 385 m. V Hamru nad Jezerem o výměře 30 ha se rozkládají pískovcové útvary zvané Široký kámen, které se rýsují až do výšky 430 m. Nejznámějším útvarem jsou Vranovské skály v Mimoně patří mezi nejznámější pískovcové skalní útvary v dané oblasti. (Agentura regionální rozvoje, 2006)

➤ **Klimatické podmínky**

V oblasti Lužických hor převažuje chladné a vlhké podnebí, na rozdíl od sušších oblastí navazujících pahorkatin. Podnebí je ovlivněno mírným pásmem. Hory zadržují velké množství srážek, a tak je oblast bohatá na srážky zejména v srpnu, kdy je výskyt srážek až 89 mm, nejnižší v únoru mívají 43 mm. Nejvyšší průměrná teplota v oblasti hor je 7,8 °C. Oblast Máchova kraj má průměrnou teplotu 8-9 °C. Nejteplejším měsícem je červenec, kdy je v průměru 16,2 °C a nejchladnější leden s -2,5 °C. (Krajský úřad Libereckého kraje, ©2016)

4.1.2 Kulturně – historické a technické atraktivity

➤ **Zámky, hrady a jiné historické památky**

Státní zámek Zákupy pochází z renesančního období 16 století. Pobýval zde zejména císař Ferdinand I. Dobrotivý. Je zde zachována kaple, ve které se ženil v roce 1900 František Ferdinand d'Este, chloubou majitelů byla i barokní zahrada. Otevřeno je od března do října a vstupné se pohybuje okolo 100 Kč za dospělého, děti a studenti od 70-105 Kč a děti kolem 30 Kč. (Národní památkový ústav, ©2016)

Zámek Lemberk je součástí obce Jablonné v Podještědí a byl postaven jako středověký hrad ve 13. století rodem Markvarticů. Posledním vlastníkem byla princezna Gabriela Auerspergová. Zámek je zpřístupněn veřejnosti od března do října a nabízí tři prohlídkové okruhy. Cena vstupného pro dospělého se pohybuje od 80-120 Kč,

pro studenty, děti a seniory se vstupné pohybuje od 60-80 Kč. (Národní památkový ústav, ©2016)

Hrad Bezděz je jedna z nejvýznamnějších českých památek. Kamenný hrad nechal vybudovat ve 13.století Přemysl Otakar II. Po smrti Přemysla se z něho stalo vězení, kde byl uvězněn jeho syn Václav s jeho matkou. V husitských válkách šlo o jeden z nejmocnějších hradů, a oporu katolické církve. Po skončení 30. války začne hrad chátrat a na začátku 19.století se stává zříceninou. Hrad je však otevřen od března do října, přibližně za 70 Kč pro dospělé, pro studenty za 45 Kč a pro děti od 0-45 Kč. Nabízí jeden prohlídkový okruh. (Národní památkový ústav, ©2016)

Zřícenina hradu Ralsko se nachází na kopci (696 m.n.m) na pomezí území Ralska a Novin pod Ralskem. Hrad v 15. století vybuďoval rod Vartemberků a sloužil jako strážný hrad na obchodní cestě do Lužice, byla zde i celnice. (Krajský úřad Libereckého, ©2016)

Zřícenina hradu Děvín se nachází na stejnojmenném kopci v Hamru nad Jezerem. Hrad byl založen roku 1250 rodem Markvartců. Hlavní účelem ochrany obchodní stezky. Hrad nebyl nikdy dobyt, ani po nájezdů lužických vojsk či husitů. Od 15. století hrad zcela zchátral. Zřícenina je dostupná celoročně. (Krajský úřad Libereckého kraje, ©2016)

Stavba baziliky minor sv. Vavřince a sv. Zdislavy byla zahájena roku 1699 v Jablonném v Podještědí na povel hraběte Františka Antonína Berky z Dubé. V 18. století byl chrám vysvěcen a v roce 1995 zde svatořečil papež Jan Pavel II. Barokní bazilika je veřejná široké veřejnosti od března do října a je možné si prohlédnout historický refektář, ambit přilehlého kláštera s muzeem a barokní výzdobu. Vstupné pro dospělého činí 50 Kč, zvýhodněné vstupné je 30 Kč. (Českolipsko, ©2000-2016)

Na území mikroregionu se nacházejí další hrady a zámky, které jsou však nepřístupné veřejnosti, např. zřícenina hradu Starý Berštejn v Dubé, zámek Nový Falkenburk v Jablonném v Podještědí, zámek Vartenberk ve Stráži pod Ralskem. (Českolipsko, ©2000-2016)

➤ **Technické památky**

Průrva Ploučnice, také zvaná jako Pekelný jícen či Čertova díra, je uměle vytvořeným vodním tunelem, kterým protéká řeka Ploučnice a řadí se mezi technické památky. Část řeky Ploučnice, která pluje průrvou, přitéká od Stráže pod Ralskem, kde vtéká do soutěsky mezi pískovce, poté proplovává prvním 13metrovým tunelem a po dalším úseku proplovává 41metrovým tunelem, až do Novin pod Ralskem. Stavba se datuje

do 16.století. V roce 1997 se průrva dostala na seznam technických památek Ministerstva kultury ČR. (Českolipsko, ©2000-2017)

V obci Dubá je vybudována Jonosférická observatoř Panská Ves. Tato satelitní anténa patří Ústavu fyziky atmosféry Akademie věd. Tato soustava satelitních antén přijímá data z družic. Nachází se zde také sušárna chmele se dvěma věžmi a řadí se mezi významnou technickou památku. Sušárna pochází z roku 1877 a v době největší produkce jich je v obci založeno dalších pět. Tato sušárna se však jako jediná dochovala v původním stavu. Budova je zpřístupněna na podzim každý rok při Dnech evropského dědictví. V částech obci Dubá se nachází řada památek lidové architektury. Jedná se zejména o roubená stavení ve čtvrtích obce – Dražejově, Střezivojice a Nedvězí. Nacházejí se zde dochovaná roubená stavení z 19. století a zachovalá lidová architektura z 18. století. Roubenky ve Střezivojicích jsou označeny památkovou zónou. V blízkosti hranic mikroregionu se nacházejí další památkové zóny a lidové architektury jako jsou např. obec Mšeno v regionu Máchův kraj či památková zóna Jestřábice. (Město Dubá, ©2016)

Obec Osečná je bohatá na výskyt vodních mlýnů. Nachází se jich zde hned 5. Mezi nejvýznamnější patří Jenišovský mlýn. Mlýn je postaven v 16. století. Dále se jedná o Ferblův mlýn či Porschův mlýn. (Městský úřad Osečná, ©2013-2017)

Letiště Hradčany se nachází v Ralsku a dříve sloužilo jako výcvikové vojenské letiště. Bylo vybudováno v roce 1938 a od roku 1968 do 1991 bylo obsazeno Sovětskou armádou. Letiště zřídka kdy využívají piloti ultralehkých letounů. Občas se zde konají motorkářské srazy, ale větší využití letiště nemá. V roce 2012 byla vypsaná soutěž pro investory k využití tohoto celého areálu. Letiště do roku 2016 stále není více využíváno. (Město Ralsko, ©2016).

4.1.3 Vybudované přírodní atraktivita

V mikroregionu se nachází několik rybníků. Největší a nejnámější je Máchovo jezero, které je ve skutečnosti rybníkem a byl vybudován Karlem IV ve 14.století s původním názvem Velký rybník. Na počest českého spisovatele Karla Hynka Máchy byl později rybník pojmenován. Vodní plocha zaujímá rozlohu 284 ha a nabízí k rekreaci na výběr ze čtyř pláží. Je zde možnost využití aquaparku, vyjížděky lodí, plážových a vodních sportů aj. Každý rok se tu koná několik kulturní a sportovních akcí. Hamerský rybník s rozlohou 56 ha se rozkládá v Hamru na Jezeře. Rybník byl vybudován v 16. století

a v severních Čechách je známý pro dobré podmínky k rybolovu. Horecký rybník se nachází na okraji města Stráž pod Ralskem s vodní plochou 69,5 ha. Rybník byl napuštěn na začátku 20. století. Nejmladším rybníkem je rybník Chrastenský v Osečné. Byl zrekonstruován v roce 2006, slouží především k chovu ryb, ale i k rekreaci. Černý rybník v Hamru nad Jezerem je přírodní rezervací s rozlohou 4,5 ha. Uchovává vzácné rašeliniště, rostliny a živočichy. (Českolipsko, ©2000-2016)

Z vlastních poznatků není však čistota vody jak v Máchově jezeře, tak v okolních rybnících nejvhodnější ke koupání. V letních měsících za účelem koupání a relaxaci u vody dají návštěvníci raději přednost koupalištím v Děčíně, České Kamenici, Sloupu či Srní.

4.1.4 Kulturní a sportovní atraktivity

➤ Muzea, divadla a kina

V budově bývalého hospitálku v Doksech dnes stojí muzeum slavného básníka Máchy. Expozice ukazuje Máchův život a jeho dílo, dále také krásu dokské krajiny, ale také dějiny rybářství na Českolipsku. Otevřeno je od dubna do října za vstupné 30 Kč pro dospělého a za 15 Kč lze pořídit zvýhodněné vstupné. Muzeum Čtyřlístek se také nachází v Doksech a expozice se věnuje vývoji kreslených postaviček a komiksu Čtyřlístku. Autor komiksu našel inspiraci právě v této krajině. Otevřeno je od ledna do listopadu a vstupné je zdarma. Muzeum Eduarda Helda v Zákupích je otevřeno celoročně a představuje výrobu karnevalového zboží. Vstupné je zdarma. V Doksech dále nalezneme soukromou sbírku papírových betlémů, která je přístupná jen v prosinci, architektonickou expozici Rudolfa Bitzana ve Stráži pod Ralskem a městská muzea v Bělé pod Bezdězem a Mimoní. (Českolipsko, ©2000-2016)

Kina se v mikroregionu nachází pouze dvě, a to v Doksech a Mimoní. Letní kino se nachází také v Mimoní. Divadlo se v žádné obci v dané oblasti nenachází. Lidé z mikroregionu mohou dojíždět do kina a divadel v České Lípě, Novém Boru, Mladé Boleslavi, a také do Liberce či Prahy.

➤ **Kulturní a sportovní akce**

Nejznámější akcí na severu Čech je open air festival u Máchova jezera. Provozuje se už 14 let na pláži Klůček za účasti hvězd taneční hudby. Sjíždějí se sem lidé nejen z celé České republiky, ale i z jiných koutů Evropy. Tato akce patří mezi nejznámější v České republice, společně s dalším letním hudebním festivalem České hrady, který se koná každým rokem na hradě Bezděz za účasti známých skupin. V každé obci každoročně konají městské akce či další kulturní akce malého charakteru, které chodí navštěvovat především místní obyvatelé. Jedná se dále např. o masopusty, vánoční akce, dětské dny atd. Nejznámější sportovní akce je Tour de Ralsko, které se koná už 12 let. Cyklisté si mohou přijet za závodit na trasu dlouhou až 45 km vedoucí z Mimoně, přes Ralsko, CHKO Kokořínsko-Máchův kraj zpět do Mimoně. Na trase se mohou setkat jak profesionálové, tak i amatéři. Závod se těší velmi hojně účasti. Na dostihovém závodišti v Mimoně se každoročně koná několik dostihových závodů. Eurohry jsou největší sportovní akcí mikroregionu, neboť se na soubor v několika sportovních odvětví sjíždějí sportovní oddíly z celé České republiky. Akce se koná v Doksech a závodí se v 16. disciplínách např. plavání, lukostřelba, tenis, cyklistika, běh, fotbal aj. (Českolipsko, ©2000-2016)

4.1.5 Účelově vybudované atraktivity

➤ **Bazény a koupaliště**

V Doksech se nachází venkovní aquapark Staré Splavy při Máchově jezeru. Nachází se zde pár skluzavek, a především nafukovací vodní atrakce. Vstupné je v rozmezí od 50 Kč do 150 Kč. Všechny pláže u Máchova jezera nabízejí širokou škálu využití – od půjčení šlapadel, kánoí, windsurfingu, přes plážový volejbal, a jiné sporty. Vstupné se pohybuje v rozmezí od 15-55 Kč. Rekreační středisko v Hamru na Jezerem nabízí koupání v Hamerském rybníku, kde je možnost využití vodních skluzavek, minigolfu a půjčovny lodí. Je zde možnost vodního lyžování v Cabelwake parku, který se dá využít od května do září. Klient si může vybrat ze dvou okruhů, které jsou odlišné ohledně počtu překážek a délce dráha. Jedna jízda se dá pořídít od 45 Kč. Přírodní koupaliště Horecký rybník ve Stráži pod Ralskem či koupaliště Nedamov v Dubé nabízejí kromě koupání i vhodné podmínky pro rybaření. Vstupné se pohybuje od 15 Kč – 55 Kč. Betonové

koupaliště se nachází v Jablonné v Podještědí a v Mimoni. Vstupné je od 5 Kč – 30 Kč. Krytý bazén v mikroregionu není. Je možnost nedalekého dojíždění do České Lípy, kde jsou dva plavecké bazény, jeden s menším aquaparkem. (Českolipsko, ©2000-2016)

➤ Sportovní areály

V mikroregionu se nacházejí dva lanové parky. Park v Hamru na Jezeře se nachází přes 320 metrů překážek na 7 lanovkách. Otevřeno je od dubna do září za 190 Kč – 390 Kč. U Máchova jezera se nacházejí dva lanové parky, otevřeno mají především přes letní sezóny a ceny se pohybují od 150 Kč – 250 Kč. Motorland Bělá pod Bezdězem je areál určený především k jízdě na čtyřkolových motocyklech převážně na asfaltovém či písčitém povrchu. Cena je závislá na době jízdy, začíná na 2500 Kč. V Mimoni se rozkládají dvě paintballová hřiště a cena se pohybuje od 400 Kč na osobu. Ve Stráži pod Ralskem v roce 2013 vznikla horolezecká stěna. Sportovní centra se nacházejí v oblasti pouze jedno, a to ve Stráži pod Ralskem. Multifunkční sportoviště Panda ve Stráži nabízí 5 tenisových kurtů, krytý plavecký bazén, venkovní hřiště na volejbal, aj. Tenisové kurty se nacházejí ještě u hotelu Port v Doksech a v penzionu Česká hospoda v Jablonném v Podještědí. V mikroregionu je možnost navštívit tři golfová hřiště – v Doksech, Jablonném v Podještědí a Dubé. Všechny tři hřiště jsou vhodné jak pro začátečníky, tak i pro pokročilé. (Českolipsko, ©2000-2016)

➤ Cyklotrasy

V mikroregionu se rozléhá cca 241 km cyklistických tras, které cyklisty provedou jak krásnou přírodou, tak i těžším stoupáním. Níže je výčet cyklistických tras:

Tabulka 4: Cyklotrasy

Název cyklotrasy a její délka			
Generálská	20-42 km	Za roubenkami	25 km
Okolo Tlustce	30 km	Zámecká	33 km
Vrchbělská	27 km	Hamerská	23 km
Západní okruh	31 km	Cyklomagistrála Ploučnice	85 km
Za Husou a Čapem	30 km		

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů z Českolipska, ©2000-2016

Zelená Cyklomagistrála Ploučnice patří mezi nejdelší cyklotrasy v oblasti, které kopíruje tok řeky Ploučnice. Vede od jejích pramenů v Osečné až do Děčína, kde dále navazuje na trasy v Polsku a Sasku. Délka cyklomagistrály je 85 km a v území mikroregionu je její délka 50 km, kde vede obcemi Osečná, Hamr na Jezeře, Stráží pod Ralskem, Novinami pod Ralskem, Mimoní, Ralskem a Zákupy. Tato cyklomagistrála byla spolufinancována EU na základě Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod, v oblasti podpory rozvoje základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti cestovního ruchu. Výše příspěvku EU byla 48 200 950 Kč. Cílem projektu je pokračovat v budování dalších cyklotras odvozených od hlavní cyklomagistrály. Cyklotrasy vedou napříč celým mikroregion, vyskytuje se zde hojný počet cyklistů, na jejímž základě se především staví rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti. (Mikroregion Podralsko, © 2016)

➤ **Naučné a turistické stezky**

V mikroregionu se nachází několik turistických a naučných stezek, které jsou dlouhé od 3 km až 25 km, kde jsou odpočívadla a informační tabule o zdejších životě, fauně a flóře, či architektonických památkách. Stezky vedou jak přímo jen mikroregion, tak i okolními oblastmi.

Tabulka 5: Naučné stezky

Název naučné stezky	
Máchova stezka	Zákupská
Dubsko-Kokořínsko	Putování skřítky Javorníčka
Ralsko	Lužické a Žitavské hory
SWAMP	Hradčany
Se čtyřlístkem okolo Blatáku	K Pramenům

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů z Českolipska, ©2000-2016

Počet naučných stezek v mikroregionu není vysoký. Nachází se zde 10 naučných stezek, z toho 4 stezky se nachází v okolí Máchova jezera. Naučné stezky se nevyskytují ve všech obcích, zejména menší obce jsou opomenuty.

Tabulka 6: Turistické trasy

Název turistické stezky a její délka			
Děvínská	22 km	Lemberský okruh	6 km
K průrvě Ploučnice	21 km	Březinský okruh	12 km
Kolem Máchova jezera	20 km	Z Dubé na Dubovou horu	12 km
Po červené kolem Dubé	19 km	Z Dubé do Starých Splavů	14 km
Máchovou stezkou na Bezděz	17 km	Na královský hrad	19 km
Valdštejnský okruh	11 km	Za rozhledy Dubska	25 km
Výlet do Lužických hor	23 km	Ze zámku na zámeček	17 km
Výlet k čertově zdi	13 km	Hamerský modrý okruh	9 km

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů z Českolipska, ©2000-2016

Turistické trasy se vyskytují na rozdíl od naučných tras napříč celým mikroregion, největší počet je zastoupen v Doksech a okolí Máchova jezera, ale také v Dubé a Mimoni. Obec Zákupy, Ralsko či Stráž pod Ralskem nenabízí tolik stezek, i přestože mohou nabídnout krásné prostředí. Ostatní menší obce jako je např. Osečná, Zdislava, Cetenov, Rokytá, Dolní Krupá jsou bez turistických tras a naučných stezek

4.2 Analýza sekundární nabídky

4.2.1 Dopravní dostupnost

Mikroregion Podralsko leží na dobře dostupném místě mezi Prahou, Libercem a Mladou Boleslaví. Mikroregion procházejí silnice I. a II. třídy. Do Dubé vede silnice č. I/9 od Neratovic, přes Českou Lípu až do Jiříkova. Dále se napojuje na Německo. Silnice č. I/14 vede od Karlových Varů, přes Most, Děčín, Jablonné v Podještědí až do Třebovic. Silnice I/38 vede od Jestřebí přes Doksy, Bělou pod Bezdězem, Mladou Boleslav až do Znojma. Oblastí procházejí také silnice II. třídy. Silnice č. II/262 vede z Děčína před Benešov nad Ploučnicí, Českou Lípu do Zákup. Silnice č. II/268 vede z Nového Boru, přes Zákupy, Mimoň, Ralsko, až do Horního Bousova. Silnice č. II/270 vede z Dubé, přes Doksy, Mimoň, Jablonné v Podještědí až do Německa. Silnice č. II/276 prochází od Bělé pod Bezdězem do Kněžmosti a č.278 od Stráže pod Ralskem prochází dále Osečnou, přes Český Dub do Hodkovic nad Mohelkou. Mikroregionem prochází dálnková silnice evropského systému E442. Do Libereckého kraje prochází od Děčína a vede přes Jablonné v Podještědí až do Rovenska. (Halabica M., 2016)

Železniční doprava prochází také mikroregion. Zastávky se nacházejí v Doksech, Bělé pod Bezdězem, Oknech, Bezdězu, dále v Křižanech, Zdislavě, Zákupch, Mimoni a Jablonném v Podještědí. Významným spojníkem je okresní město Česká Lípa, které patří do důležitých železničních uzlů Libereckého kraje. Mikroregion prochází železniční dráha 080 Bakov nad Jizerou – Jedlová, která projíždí zastávkami Bělá pod Bezdězem, Bezděz, Okna a Doksy. Tato železniční dráha prochází Mladou Boleslaví. Kolín se Šluknovem spojuje trať 081, která projíždí městy jako jsou Poděbrady, Nymburk, Mladá Boleslav a staví v mikroregionu na zastávkách Okna, Bělá pod Bezdězem a Doksy. Trať 086 spojuje Liberec s Českou Lípou a staví v zastávkách Křižany, Zdislava, Jablonné v Podještědí, Velký Valtinov, Brniště, Pertoltice pod Ralskem, Mimoň a Zákupy. Spoj z Děčína do Liberce staví v Zákupch a Mimoni a jede přes Českou Lípou. Mikroregion je dobře pokrytý železniční tratí a je dobře dostupný, především ze severu Čech. Vlakové spojení z Prahy do mikroregionu není, ani do České Lípy či Liberce. V takovém případě je nutnost využít autobusové spoje. (České dráhy, ©2016)

Veřejnou autobusovou dopravu provozuje ČSAD, Busline, Quick bus a soukromý dopravce Hemtrans. Pravidelné spoje z Prahy do Nového Boru u České Lípy, či Rumburka a Šluknova staví v Dubé. Jedná se o všechny výše uvedené dopravce. Dopravce ČSAD provozuje linku Praha – Jablonné v Podještědí, kde se staví v Dubé, Doksech, Ralsku a Mimoni. Spojení do České Lípy, která je důležitým dopravním bodem mikroregionu je častý. Do mikroregion dále vedou spoje z Liberce či do Stráže pod Ralskem přes Osečnou a Hamr na Jezeře. Posledním přímým spojem je spoj na trase Mladá Boleslav – Teplice, kde se staví v Bělé pod Bezdězem, Oknech a Doksech. Jiné autobusové spoje do mikroregionu bez přestupů nejsou. Jistou nevýhodou je přímé spojení autobusu z Liberce, Děčína a Ústí nad Labem do Doks či Mimoně, protože studenti, kteří z tohoto mikroregionu dojíždí za studiem právě do Děčína, Ústí nad Labem či Liberce, musí vždy využít spoje vedoucí přes Českou Lípou. Autobusová doprava v mikroregionu je na velmi hojně zastoupena, například na trasách Dubá – Doksy, Dubá – Ralsko, Mimoň – Pertoltice pod Ralskem – Hamr na Jezeře, Mimoň – Ralsko – Doksy – Dubá. Mimoň – Ralsko – Dolní Krupá – Rokytá, Doksy – Okna, Stráž pod Ralskem – Zákupy, Stráž pod Ralskem – Brniště – Noviny pod Ralskem – Pertoltice pod Ralskem – Mimoň či Jablonné v Podještědí – Velký Valtinov – Mimoň. Podralsko je tak zcela pokryto autobusovou dopravou mezi jednotlivými obcemi mikroregionu a důležitým uzlem je Mimoň či Dubá. Spoje však mezi jednotlivými obcemi v mikroregionu nejsou frekventované. Autobusová dostupnost mezi jednotlivými obcemi

v rámci mikroregionu je průměrná. Důležitým uzlem je opět město Česká Lípa, ze které vedou autobusy skoro do všech obcí v mikroregionu. Ovšem při spojích z menších obcí např. Osečné do Mimoně, musí turista přestupovat a celkově autobusová spojení mezi obcemi v mikroregionu mají i hodinové intervaly, o víkendech jezdí autobusy mezi obcemi maximálně 2x za den nebo vůbec. (Idos, ©2016)

4.2.2 Ubytovací dostupnost

V mikroregionu se nachází celkem 102 ubytovacích zařízení, ve 14 obcích. V obcích Bezděz, Bohatice, Dubnice, Pertoltice, Rokytá, Tachov, Zdislava, Brniště, Dolní Krupá, Noviny pod Ralskem, Velenice a Okna se žádné ubytovací zařízení nenacházejí. Jedná se o malé obce, turista tak může využít ubytování ve vedlejších větších obcích, kde jsou dostupná například i stravovací zařízení, obchody apod. Ubytovací kapacity dle daných kategorií jsou uvedeny v tabulce č. 7.

Tabulka 7: Hromadné ubytovací zařízení v mikroregionu Podralsko

	Počet zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany
Hotel, motel, hotel ****	5	11-50	neuveďeno	Žádné
Hotel, motel, hotel ***	3	11-50	neuveďeno	Žádné
Hotel, motel, hotel **	2	11-50	neuveďeno	Žádné
Hotel, motel, hotel *	2	11-100	neuveďeno	Žádné
Penzion	35	10-50	neuveďeno	Žádné
Kemp	6	100 a více	neuveďeno	100 a více
Chatová osada	36	11-50	neuveďeno	11-50
Turistická ubytovna	4	11-100	neuveďeno	Žádné
Ostatní HUZ	5	neuveďeno	neuveďeno	Žádné

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů z ČSÚ, ©2016

Dle tabulky č.7 vychází najevo, že nejvíce počtu ubytovacích zařízení je ve formě chatových osad a penzionů. Mikroregion Podralsko má vysoký počet chatových osad především z důvodu, že se v něm nachází turisticky atraktivní místo zejména pro letní aktivity, které může turista spojit s přenocováním v chatové oblasti. Chatové oblasti se zejména nacházejí kolem Máchova jezera, v Doksech a okolí se nachází celkem 29 chatových oblastí. Během letních měsíců jsou chatové osady hojně navštěvovány a využívány k přenocování při dovolené či návštěvě letních festivalů. Penzion je charakterizován jako menší ubytovací zařízení zpravidla rodinného charakteru. Turisté tedy

dávají přednost spíše menších ubytovacím zařízením, kde chtějí strávit pár nocí. Největší počet penzionů se opět nachází v Doksech a okolí. Na rozdíl od výše vyjmenovaných obcí, kde se žádné ubytovací zařízení nenachází se v ostatních obcích nachází alespoň 1 penzion. To poukazuje na jejich častější vyhledávání a cenovou dostupnost na rozdíl třeba od hotelu. Hotely s nejvyšším označením se nacházejí pouze v Doksech a Dubé. Zajímavostí je, že z celkového počtu 68 ubytovacích zařízení v Doksech, jich je celoročně v provozu pouze 17. Kempy, chatové osady, rekreační střediska i některé penziony jsou otevřeny pouze během letních měsíců. Počet lůžek je uveden vždy ve vztahu k 1 ubytovací kapacitě. V penzionech je průměrný počet pokojů 10-50, v chatové oblasti kolem 10- 60, u kempů je uveden počet „pokojů“ více než 100 v závislosti na počtu stanů či karavanů. Průměrný počet pokojů ve ***** hotelu je 11-50 (v jednom hotelu v Doksech je počet až 100), ve *** hotelu a v ** hotelu také 11-50. V * hotelu v Doksech je kapacita až 100 pokojů. U ostatních HUZ je kapacita možná až ve výši 100 pokojů.

4.2.3 Stravovací zařízení

V mikroregionu Podralsko spíše převažují restaurační zařízení menšího typu (hostince, rychlá občerstvení, bistra) a to z důvodu menší velikosti obcí či menší hustoty zalidnění. Nejvíce restaurací se nachází v Doksech (18 včetně pizzerií) a jedna luxusnější restaurace je součástí hotelu. Dále nejvíce stravovacích zařízení restauračního typu se nachází v Dubé či Jablonném v Podještědí, kde se nachází i jedna luxusnější restaurace určená i ke konání svatebních obřadů. Kvůli největší návštěvnosti mikroregionu přes letní sezónu, převážně u Máchova jezera, tvoří největší část stravovacích služeb rychlá občerstvení, které jsou otevřeny právě jen přes letní měsíce. Neexistuje žádný ucelený statistický přehled o počtu a typech stravovacích zařízení na území daného mikroregionu, proto autorka práce čerpá ze své vlastní zkušenosti.

4.3 Terciální nabídka

Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko je podpořen činností informačními centry, a to v Doksech, Hamru na Jezeře, Jablonném v Podještědí, Mimoni, Stráži pod Ralskem, Osečné, Bělé pod Bezdězem, Dubé a Ralsku. Oblast Máchova kraje podporují informační centra v České Lípě, Novém Boru, České Kamenici, Cvikově, Mšenu aj. (Českolipsko, ©2000-2016)

Výchozím dokumentem pro podporu daného mikroregionu je *Rozvojová studie venkovských mikroregionů – Mikroregion Podralsko* z roku 2000. Dokument se dělí na 3 části: analýzu, návrhovou část a rozvojové programy a strategické cíle pro rozvoj mikroregionu jsou ekonomický potenciál (např. restrukturalizace uranového průmyslu), lidské zdroje (např. zajištění dostupnosti zdravotní péče v menších obcích), technická a dopravní infrastruktura (např. rozšíření vodovodních sítí), cestovní ruch, kultura, turistika (např. výstavba cyklotras), zemědělství (např. ochrana lidových památek).

➤ **Místní akční skupina LAG Podralsko**

Místní akční skupina (dále MAS) je seskupením nezávislých politických subjektů jako je společenství občanů, podnikatelů, neziskových organizací a veřejné správy, kteří se podílejí na rozvoji venkova, zemědělství, kvality života a životního prostředí. MAS LAG Podralsko z.s. vzniklo 31.května 2005 na základě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů realizující v oblasti své působnosti mezisektorové partnerství zástupců podnikatelského sektoru, veřejného sektoru a neziskového sektoru. Do jeho působnosti spadá 62 obcí. Rozloha činí 1213 km² a má přes 72000 obyvatel. Kromě mikroregionu Podralsko spadá do její působnosti Svazek obcí Máchova kraje, Svazek obcí Peklo a část Svazku obcí Novoborsko. (LAG Podralsko, ©2016)

Obrázek 5: Mapa působnosti LAG Podralsko

Zdroj: LAG Podralsko, ©2016

Cílem je rozvoj regionu založený na spoluúčasti těch, kteří mají o regionu znalost, bydlí v něm či působí. Jsou zde tedy zapojeni: podnikatelé, neziskové organizace, fyzické osoby a komunální sféry. LAG Podralsko se vyloženě zaměřuje na projekty z realizace v programu LEADER. Jde o spolupráci jak fyzických a právnických osob, tak i o spolupráci mezi svazky obcí, orgány státní správy, měst, krajů. Toto partnerství pomáhá s poradenstvím při zpracování žádostí o dotace či granty, poskytuje informace, propaguje ochranou známku "Regionální produkt Lužické hory a Máchův kraj", pomáhá při zpracování strategických plánů měst, obcí a mikroregionů. Působnost MAS Podralsko zasahuje do Libereckého, Středočeského, Ústeckého kraje a pokrývá 121 278 ha s celkovým počtem obyvatel cca 72 330 (k 2014). (LAG Podralsko, ©2016)

➤ Propagace mikroregionu

Informační centra mají poskytovat turistům informace o dané oblasti, poradit jim, poskytnout jim brožury či mapy. V okolí mikroregionu se IC nejvíce soustředí na propagaci Doks, protože jsou spojené s životem Karla Hynka Mácha. Ostatní obce jsou pomíjeny, např. Zákupy, Ralsko, Jablonné v Podještědí. Informace zpracované v dokumentech, které

informační centra nabízejí nejsou ucelená a neseznamují návštěvníky se všemi atraktivitami a možnostmi, které může v mikroregionu Podralsko podniknout. Brožura, která by nabízela ucelené informace o mikroregionu není zpracována.

Mikroregion Podralsko má celkem dobře zpracovanou webovou stránku o mikroregionu. Je zde k nalezení hned na úvodní stránce seznam všech měst a obcí, které spadají do mikroregionu, a po kliknutí na danou obec se stránky přesměrují na oficiální webové stránky obce. Na stránce jsou k nalezení dokumenty, které podporují rozvoj mikroregionu a také aktuální informace, které se v mikroregionu dějí. Chybí zde však souhrnný seznam památek, stezek, koupaliště či sportovišť, které může turista v mikroregionu navštívit a také odkazy na nějaké ubytování. Na každých oficiálních stránkách obce je informace o tom, že spadá do mikroregionu Podralsko a nejlépe zpracované stránky má Mimoň, kde jsou podrobně uvedeny památky a zajímavá místa, která se dají v mikroregionu navštívit. Internetové stránky turistika – Podralsko je v provozu MAS. Působí však zastarale a neaktuálně. Nejlepší internetová stránka je pod Sdružením Českolipsko, kde je ucelený a podrobný přehled všech památek, přírodních atraktivit, sportovišť a akcí, které se v obcích nacházejí. Průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku – Máchovo jezero a Ralsko je jedinou dostupnou publikací o dané oblasti. Průvodce mikroregionem Podralsko je aktuálně nedostupný. Důležitým aspektem v propagaci mikroregionu je regionální produkt Lužické hory – Máchův kraj. Jedná se o regionální potravinový, řemeslný, přírodní produkt z oblasti Lužických hor a Máchova jezera. Místní akční skupina LAG Podralsko je nositelem této certifikované značky, která podporuje regionální produkty. Značku má např. med z Bělé pod Bezdězem, zmrzlina ze Stráže pod Ralskem či papírové masky ze zákupské firmy PVO.

4.4 Destinační management pro mikroregion Podralsko

Liberecký kraj, do něhož spadá Podralsko, spolupracuje s Ministerstvem pro místní rozvoj na realizaci Koncepce politiky cestovního ruchu a na strategiích rozvoje cestovního ruchu na regionální úrovni. Liberecký kraj koordinuje a podporuje rozvoj potenciálu a infrastruktury cestovního ruchu na území kraje s cílem zvýšit atraktivitu a konkurenceschopnost kraje. Kraj dále vytváří a realizuje programy na podporu cestovního ruchu na úrovni kraje, rozvíjí přeshraniční spolupráci v oblasti cestovního ruchu a spolupráci s ostatními kraji. Liberecký kraj koordinuje činnost oblastních destinačních společností,

a také se podílí na založení krajských destinačních společností. Krajská destinační společnost Libereckého kraje koordinuje a řídí rozvoj cestovního ruchu na úrovni kraje a podílí se na propagaci kraje a jeho turistických oblastí na domácím a zahraničním trhu ve spolupráci CzechTourism. Nadále realizuje aktivity z krajské strategie udržitelného rozvoje cestovního ruchu a marketingové strategie. Podporuje rozšíření nabídky a využíváním historického, kulturního a přírodního dědictví přispívá k tvorbě produktů cestovního ruchu. Krajská destinační společnost vytváří, realizuje a řídí regionální, nadregionální a mezinárodní produkty cestovního ruchu. Spolupracuje s turistickými oblastmi, podnikateli a profesními organizacemi a podporuje informovanost a vzdělanost pracovníků v cestovním ruchu. Také provádí povinný monitoring rozvoje kraje a turistických oblastí. Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu Libereckého kraje bylo založeno v roce 2001. Koordinuje marketingové aktivity a prezentuje kraj. Spolupracuje s euroregionem NISA a dalšími partnery, zajišťuje podmínky a zpracování konkrétních pravidel pro spolupráci aktéru CR a informačních rezervačních systému jednotlivých turistických regionu Libereckého kraje. (Liberecký kraj, ©2016)

Členem tohoto sdružení je sdružení Českolipsko, které vzniklo v roce 2005 a je jedinou organizací podporující mikroregion Podralsko. Bylo založeno k ochraně zájmů ve sféře rozvoje turismu a domácího cestovního ruchu. Účelem sdružení je zajištění efektivní spolupráce měst, obcí a dalších subjektů, který mají společný zájem na rozvoji cestovního ruchu. Účast ve sdružení je založena na dobrovolnosti. Sdružení Českolipsko vykonává tyto aktivity: koordinuje aktivity při propagaci cestovního ruchu, soustředí nabídky regionálních turistických zajímavostí, vytváří koncept kulturních aktivit v regionu, propaguje oblast na výstavách, zvyšuje příjem z cestovního ruchu, vytváří nové pracovních příležitostí a podílí se na poradenství pro obce v cestovním ruchu. Destinační agentura pro mikroregion Podralsko není založena. (Českolipsko, ©2016)

4.5 Analýza poptávky

4.5.1 Návštěvnost mikroregionu

Z tabulek č.8 a č.9 vyplývá, že největší počet hostů a přenocování je v okrese Semily, jak v letech 2014, tak i v roce 2015. Počet hostů a přenocování se za jeden rok rapidně zvýšil. Důvodem je, že se nacházejí v blízkosti Krkonoš, kam turisté jezdí lyžovat, takže se ubytují

zde, kde jsou nižší ceny než přímo v horách. Na druhém místě je největší město Libereckého kraje. Okres Česká Lípa, do které spadá nejvíce obcí z mikroregionu, je na třetí příčce v počtu hostů v roce 2014 a na posledním místě v roce 2015. V přenocování je tomu naopak.

Tabulka 8: Hosté v HUZ v Libereckém kraji v roce 2014 a 2015

	hosté 2014	v tom:		hosté 2015	v tom:	
		rezidenti	nerезidenti		rezidenti	nerезidenti
Liberecký kraj	697 147	556 774	143 370	820 802	655 249	165 553
Liberec	165 506	122 292	43 211	184 767	139 638	45 129
Česká Lípa	140 194	120 181	20 013	146 670	127 919	18 751
Semily	268 324	203 895	64 429	329 761	248 750	81 011
Jablonec n. Nisou	123 123	110 406	15 717	159 604	138 942	20 662

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů z ČSÚ, ©2016

Tabulka 9: Přenocování v HUZ v Libereckém kraji v roce 2014 a 2015

	hosté 2014	v tom:		hosté 2015	v tom:	
		rezidenti	nerезidenti		rezidenti	nerезidenti
Liberecký kraj	2 234 287	1 746 112	488 175	2 572 976	1 611 359	556 142
Liberec	473 450	346 613	126 837	540 841	409 123	131 837
Česká Lípa	438 120	380 881	57 239	459 699	406 626	53 073
Semily	898 693	664 124	254 569	1 064 718	754 265	310 453
Jablonec n. Nisou	424 024	374 494	49 530	507 718	446 939	60 779

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, ©2016

Tabulka 10: Celkový počet hostů v HUZ a přenocování v Podralsku

Hosté 2014	v tom:		Hosté 2015	v tom:	
	rezidenti	nerезidenti		rezidenti	nerезidenti
104 996	88 537	12 624	109 615	98 571	11 052
Přenocování 2014	v tom:		Přenocování 2015	v tom:	
	rezidenti	nerезidenti		rezidenti	nerезidenti
317 777	242 223	38 178	347 987	314 119	34 167

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů z ČSÚ, ©2016

Z tabulky č. 10 vyplývá, že během jednoho roku se počet hostů v HUZ i počet přenocování v mikroregionu zvýšily. Rezidenti mají podíl na obou ukazatelích, přibližně z 80 %, nerezidenti se tak podílí na cestovním ruchu jen ze 20 %. Největší počet hostů a přenocování za oba roky je v Doksech. V roce 2015 Doksy navštívilo 81 065. Jak už bylo uvedeno, jedná se o nejméně atraktivní a nejvytíženější lokalitu mikroregionu. Druhou nejvíce navštěvovanou oblastí je Jablonné v Podještědí, kde byl v roce 2015 však počet hostů přibližně o 60 000 nižší než v Doksech. Celkem 9 235 hostů měl Hamr na Jezeře v roce 2015. V tento rok byl počet hostů v Bělé pod Bezdězem 2 099, v Dubé 3 326, ve Stráži pod Ralskem 1 743 a v Zákupích 1 564. V obci Dubá a Zákupích se počet hostů v HUZ naproti roku 2014 snížil, v Dubé o 1 456 a v Zákupích o 201. Obec Osečná měla počet hostů v roce 2014 ve výši 3 835, a i když údaje za rok 2015 nejsou dostupné, dá se předpokládat, že v roce 2015 byl počet hostů vyšší než třeba v obci Dubá, jelikož je vyhledávanou lokalitou nejen v létě, ale i v zimě kvůli zimním aktivitám.

Tabulka 11: Návštěvnost hradů a zámků v Libereckém kraji 2013 – 2015

Hrady a zámky	2013	2014	2015
Zámek Sychrov	100 100	113 689	111 202
Hrad Trosky	90 767	100 199	106 255
Hrad Bezděz	52 243	59 937	60 123
Zámek Valdštejn	53 563	57 071	56 874
Zámek Frýdlant	38 168	41 200	43 919
Hrad Sloup	35 717	39 071	38 309
Zámek Zákupy	16 358	35 894	33 306
Zámek Lemberk	26 228	29 646	31 671
Zámek Frýdštejn	18 817	24 018	25 790
Zámek Hrubý Rohozec	24 282	23 569	22 799
Zámek Grabštejn	16 962	17 822	17 011
Hrad Lipý	1 546	3 364	5 597

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů z Libereckého kraje, ©2016

Tabulky č. 11 uvádí, že počet návštěvnosti hradů a zámků v Libereckém kraji. Jediný hrad z mikroregionu Podralsko patří mezi druhý nejnavštěvovanější hrad v Libereckém kraji. Další zříceniny hradů jako je Ralsko či Děvín v top navštívených místech nefigurují. Zámky Lemberk a Zákupy jsou ve druhé polovině nejnavštěvovanějších kulturních památek v tomto kraji, zámek v Zákupích je však na posledním místě zámků v Libereckém kraji. U

všech tří atraktivit je stoupající návštěvnost během let 2013–2015, zejména u zámku Zákupu je viditelná zvýšení návštěvnosti. V roce 2013 byl zámek Zákupy na posledním místě návštěvnosti zámků v Libereckém kraji, ale v roce 2015 se zvýšila jeho návštěvnost o 16 946 a předběhl tak v návštěvnosti i zámek Lemberk. Vzhledem k tomu, že zámky Lemberk, Zákupy a hrad Bezděz jsou jedinými takovými památkami v mikroregionu Podralsko, je jejich umístění v nejnavštěvovanějších hradech a zámcích příznivé.

Tabulka 12: Návštěvnost ostatních turistických cílů v letech 2012 a 2013

Jiné turistické cíle	2012	2013
ZOO Liberec	362 485	329 749
IQland	153 000	154 500
Dinopark	225 000	148 000
Bozkovské jeskyně	64 300	59 000
Botanická zahrada	50 221	47 232
Severočeské muzeum	31 372	29 295
Muzeum Čtyřlístku	26 324	27 238
Rozhledna Štěpánka	19 236	19 875
Dlaskův statek	12 091	13 067
Dřevěná zvonice	6 000	5 500
Židovská synagoga	2 234	2 476
Centrum textilního tisku	702	2 123

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů z Libereckého kraje, ©2013

Co se týká jiných turistických cílů v tabulce č. 12 v Libereckém kraji, tak se mezi prvními atraktivitami umísťují atraktivitami v Liberci. V nejvíce nejnavštěvovanějších turistických cílech se z mikroregionu v letech 2012 a 2013 umístilo pouze muzeum Čtyřlístku v Doksech, které láká zejména rodiny s dětmi. Z tabulek vyplývá, že v Libereckém kraji jsou nejvíce navštěvovány turistické atraktivitami nespádající pod mikroregion Podralsko.

4.5.2 Statistické šetření k vyprofilování návštěvníka

➤ Věk

Z výzkumu vyplynulo, že mikroregion Podralsko nejvíce navštěvují lidé od 21 do 30 let (42,02%), poté je hojně zastoupena kategorie ve věku 31-40 let (20,17%). Následují věkové kategorie je v rozmezí 15-20 let (15,97%), poté 41-50 let (10,08%). Kategorie 51-60 let (9,24 %) a nad 61 let (2,62%) zastupují návštěvníci méně než z 10 %.

➤ Vzdělání a ekonomická aktivita

Nejvíce návštěvníků mikroregionu je s maturitou ve výši 48,74 %. Další nejpočetnější skupinou jsou turisté s vysokoškolským vzděláním (26,89%), poslední skupinou nejpočetnější skupinou jsou návštěvníci se střední školou bez maturity (10,92%). Se základním vzděláním odpovídalo 10,08 % respondentů, jednalo se však vždy o studenty středních škol. Vyšší odborné vzdělání mělo 3,46 %. Nejvíce respondentů bylo zaměstnaných (40,34%), studenti zastupují druhou nejpočetnější skupinu návštěvníků (36,13%), následují podnikatelé (7,56%), důchodci (6,72%), nezaměstnaní (5,88%) a matky na mateřské dovolené (3,36%).

➤ Vzdálenost

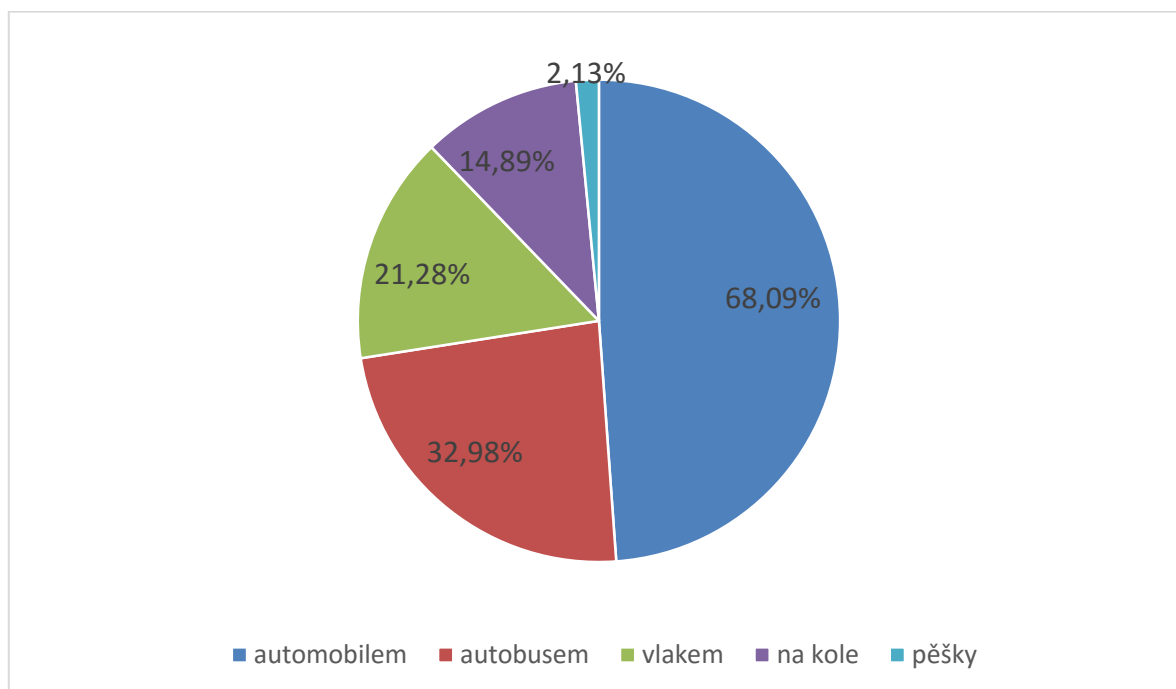
Z dotazovaných nejvíce pocházelo z hlavního města Prahy - 16,81 %, následovalo město Česká Lípa (10,92%), která je okresní městem Českolipska, pod které spadá více než polovina obcí mikroregionu. Mezi další uvedená města respondentů byla: Liberec, Děčín, Nový Bor, Benešov nad Ploučnicí, Jablonec nad Nisou, Turnov, Chřibská, Rumburk aj. Nejvíce návštěvníků tedy dojíždí ze vzdálenosti kolem 20-100 km a nejvíce však ze severu Čech. Respondenti, kteří uvedli, že pocházejí např. z Brna, Olomouce, Pardubic v mikroregionu nikdy nebyli a přibližně 5 % dotazovaných pocházelo přímo z obce v mikroregionu.

➤ Způsob dopravy

Nejvíce respondentů (68,09 %) uvedlo, že se do oblasti dostalo pomocí automobilu. Druhým nejčastějším způsobem dopravy byl autobus, který už však měl zhruba o 30 % méně respondentů než v prvním případě. Třetím nejčastějším způsobem dopravy do mikroregionu

je vlakem (21,28 %) a také kolem (14,89 %). Dopravu pomocí kola uváděli především respondenti pocházející z okolí mikroregionu.

Graf 1: Způsob dopravy

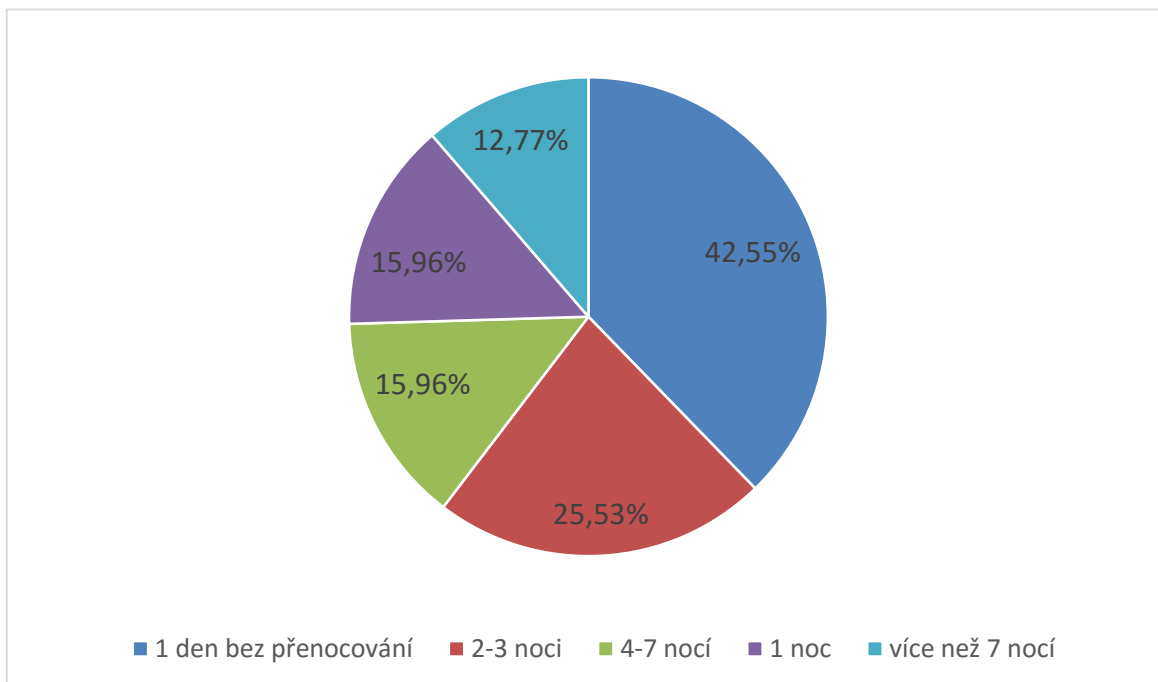

Zdroj: vlastní šetření, 2016

➤ Délka pobytu a místo přespání

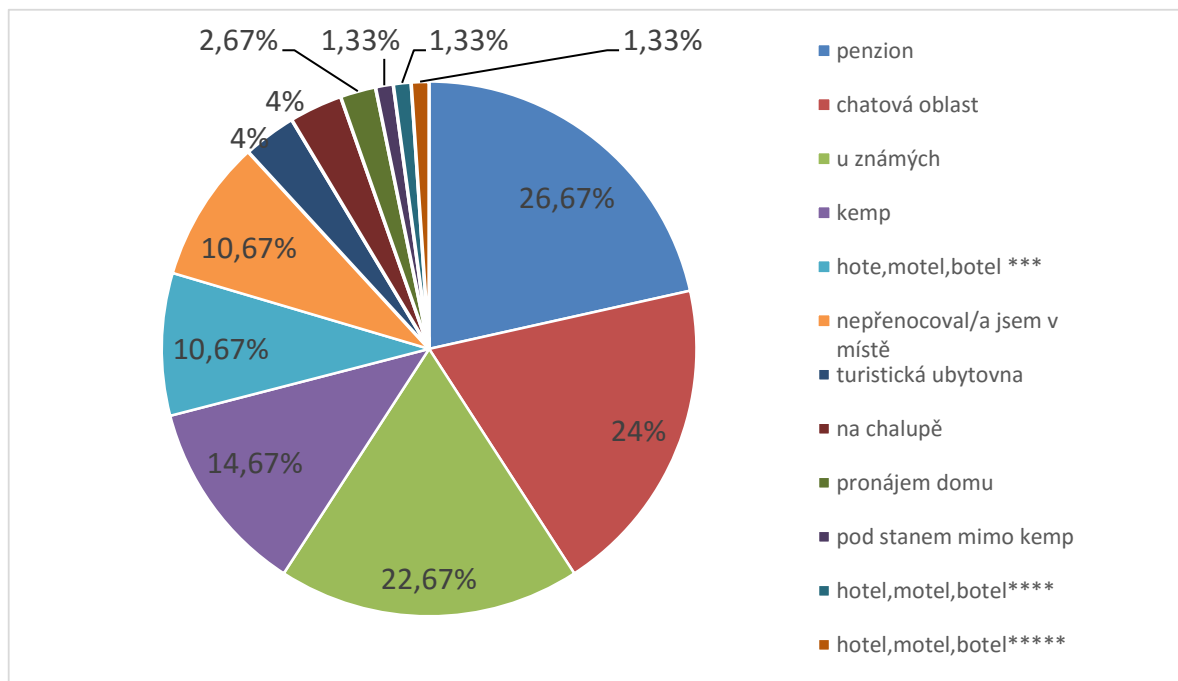
V mikroregionu je nejvíce jednodenních návštěv bez přespání. Tuto odpověď zvolila celkem 42,55 %. Doba s přespáním je nejčastější kolem 2-3 nocí (25,53%), 4-7 nocí společně s jednodenním přespáním dosáhly stejné výše. V případě přenocování uvedlo nejvíce dotazovaných, že přespali v penzionu (26,67%), chatové oblasti (24%), ale také u známých (24%). Nejméně dotazovaných přespalo ve 4hvězdičkovém a 3hvězdičkovém hotelu.

Graf 2: Délka pobytu

Zdroj: vlastní šetření, 2016

Graf 3: Místo přespání

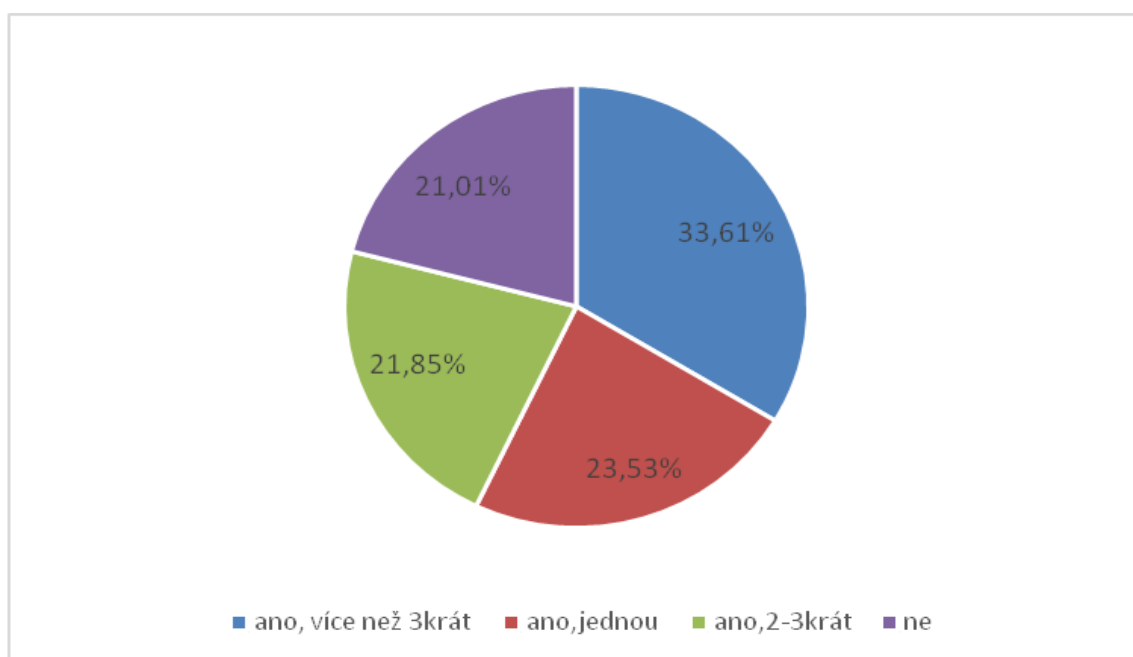

Zdroj: vlastní šetření, 2016

➤ Frekvence a doba návštěvnosti

Nejvíce respondentů navštívili danou oblast více než 3krát (33,61%). Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti, kteří danou oblast navštívili jednou. Skupina těch, kteří byli v oblasti 2-3krát či vůbec je skoro stejná.

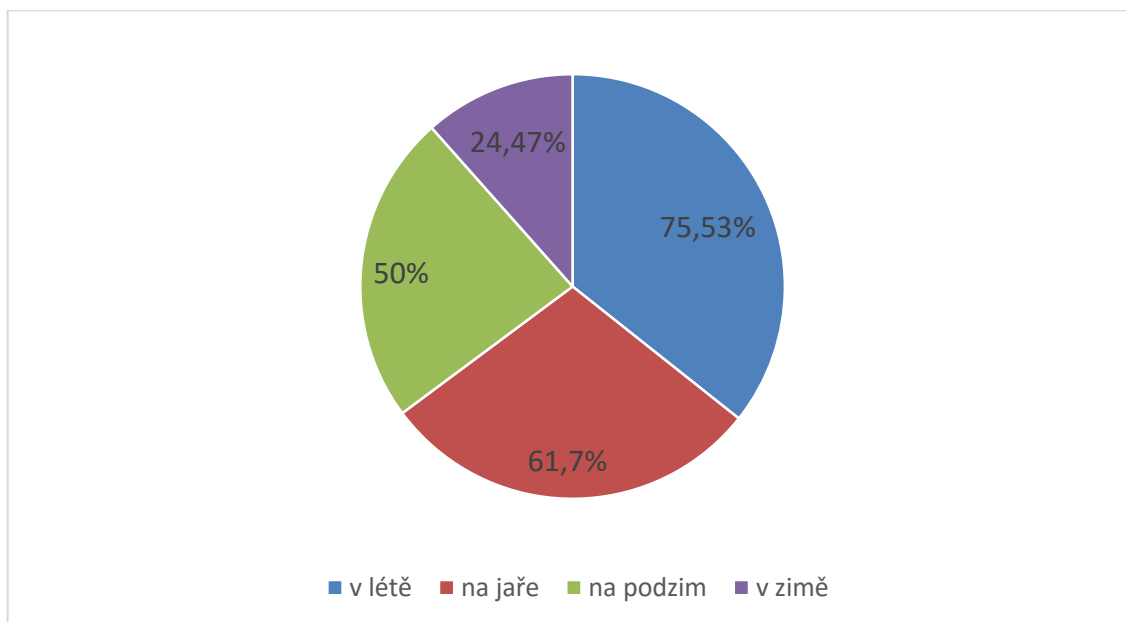
Graf 4: Frekvence návštěv

Zdroj: vlastní šetření, 2016

Největší návštěvnost (75,53%) mikroregionu je v letním období. Jedním z nejhlavnějších faktorů je velmi dobrá nabídka letních aktivit od koupání, přes cyklistiku či nabídku letních sportů. Na jaře je návštěvnost také velmi vysoká (61,70%). Toto období je vhodné pro cyklistiku či procházku po naučných či turistických trasách. Nejméně turistů navštěvuje oblast v zimě (24,47 %). To potvrzují velmi nízká nabídka zimních aktivit.

Graf 5: Období návštěvnosti

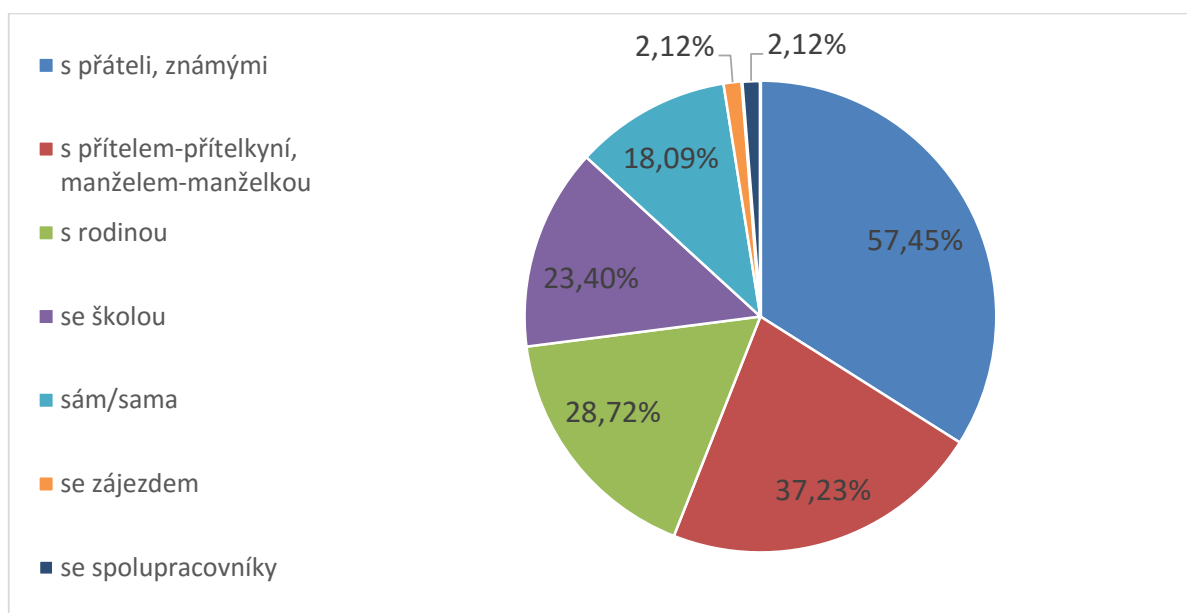

Zdroj: vlastní šetření, 2016

➤ **Společné cestování**

Převažuje cestování s přáteli a známými ve výši 57,45%. Druhou nejpočetnější skupinou jsou páry, třetí skupinou jsou lidé cestující s rodinou, především rodiče s dětmi.

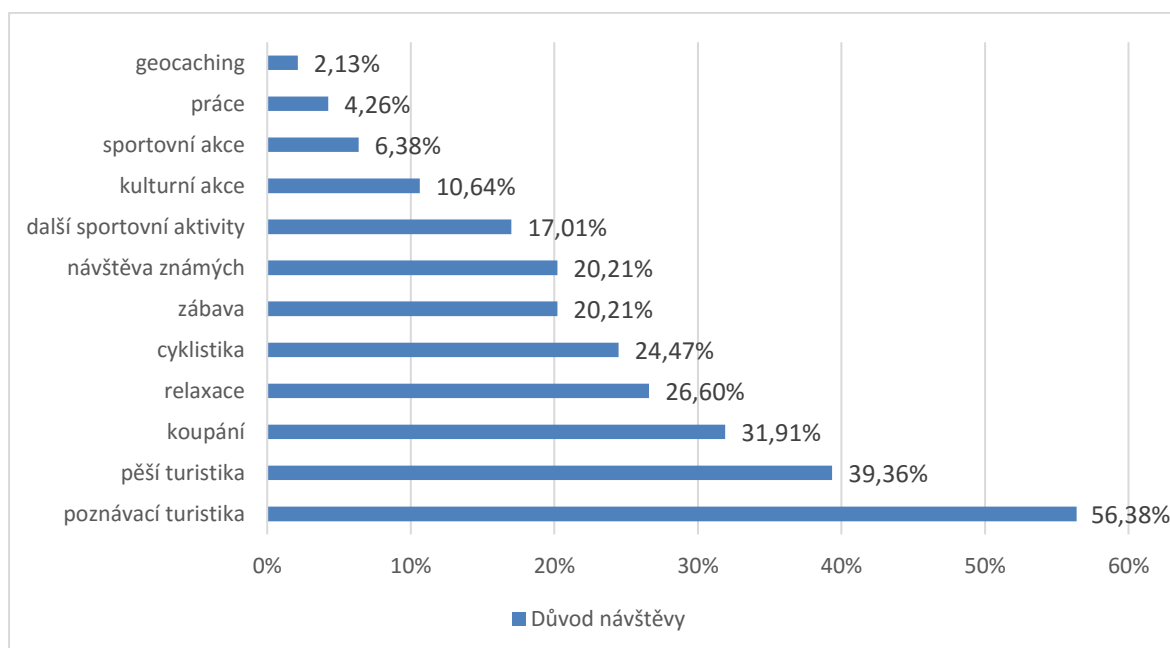
Graf 6: Společné cestování

Zdroj: vlastní šetření, 2016

➤ Důvody a místa návštěvy

Graf 7: Důvod návštěvy

Zdroj: vlastní šetření, 2016

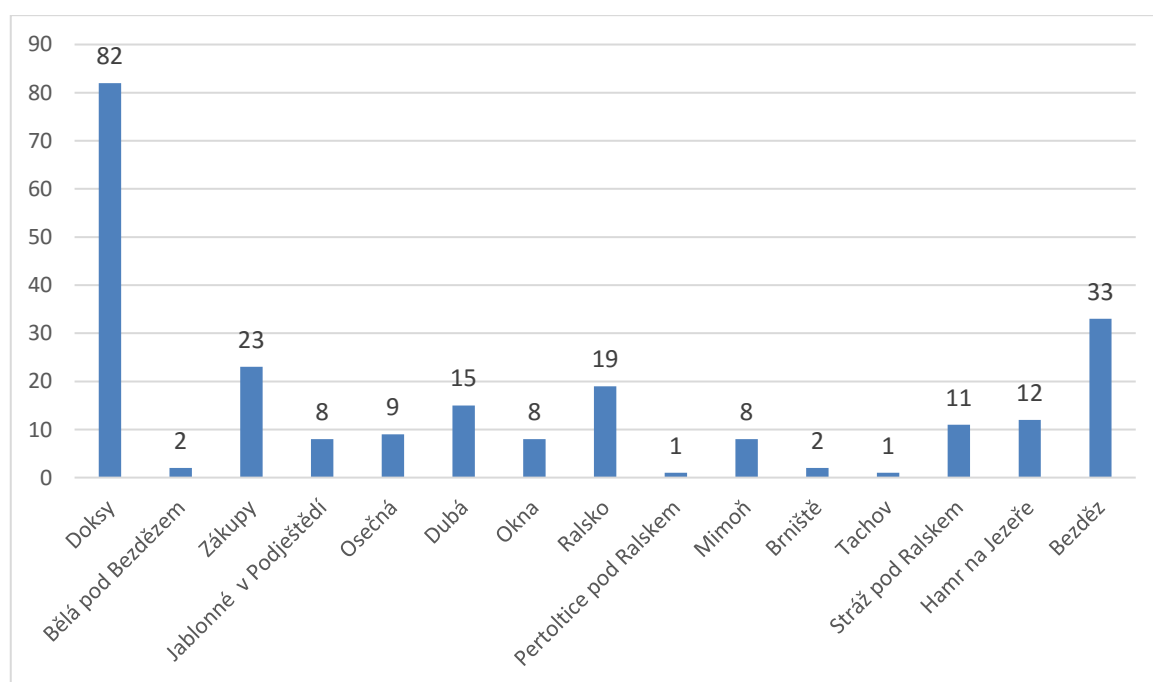
Nejčastějším důvodem k návštěvě míst v mikroregionu je poznávací turistika (56,38%). Druhou nejčastější aktivitou je pěší turistika (39,36%), další pak koupání (31,91%). Zde je přímá úměrnost v tom, že nejpočetnější aktivity se dělají především v letním období, kdy návštěvníci míří do mikroregionu Podralsko nejčastěji. Relaxace a cyklistika jsou na čtvrtém a pátém místě. Mezi další důvody respondenti uvedli dle pořadí: zábava, návštěvy známých, jiné sportovní aktivity, kulturní akce, sportovní akce, práce a geocaching. Skoro všichni respondenti uvedli, že navštívili Doksy. Kromě obce uváděli konkrétně Máchovo jezero či muzeum K.H. Máchy. Dalším nejčastějším místem, kam návštěvníci zavítali byl hrad Bezděz. Na třetím nejnavštěvovanějším místě jsou Zákupy. Respondenti uváděli konkrétně koupaliště nebo zámek. Ralsko, které láká své turisty zejména kvůli přírodním atraktivitám uvedlo 19 respondentů, což je více než například u Jablonného v Podještědí, kde se nachází zámek Lemberk.

➤ Místo návštěvy a další návštěva

Z celkového počtu respondentů 82 dotazovaných navštívilo Doksy. Druhým nejnavštěvovanějším místem je hrad Bezděz, kde bylo z celkového počtu dotazovaných 33 návštěvníků. Třetím nejnavštěvovanějším místem jsou Zákupy, které z dotazovaných navštívilo 23 respondentů. Ze 25 obcí, které patří do mikroregionu Podralsko dotazovaní navštívili 15 obcí.

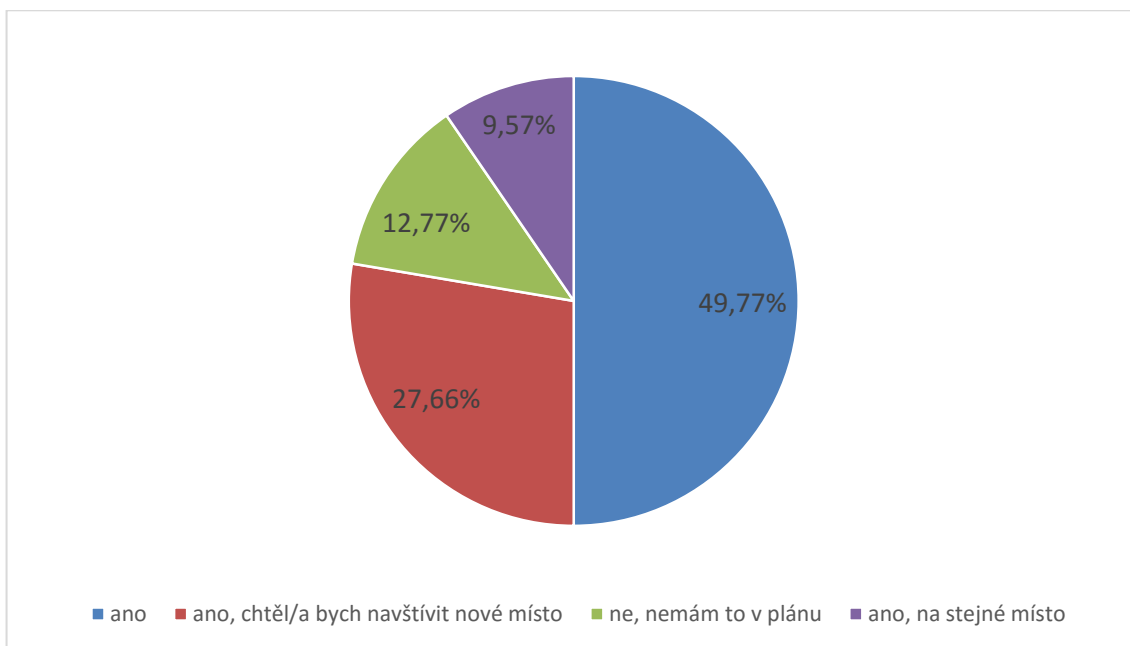
Turistická oblast Podralsko má silné návštěvnické zázemí. Je rozhodnuto znovu přijet až 87 % respondentů, z toho 9,57 % na stejné místo a 27,66% chce poznat nové místo.

Graf 8: Místo návštěvy

Zdroj: vlastní šetření, 2016

Graf 9: Další návštěva

Zdroj: vlastní šetření, 2016

4.5.3 Profil návštěvníka mikroregionu Podralsko

Nejvíce návštěvníků mikroregionu je ve věkovém rozmezí 21–30 let. Převažují návštěvníci s maturitou a zaměstnaní, následováni studenty. Většinu návštěvníků tvoří lidé dojíždějící přibližně z 20–100 km vzdálenosti. Návštěvníci upřednostňují automobilovou dopravu a převažují jednodenní pobyty. Turisté danou oblast navštěvují převážně v létě a v případě přenocování preferují ubytování v penzionu, následně v kempech. Nejvíce návštěvníků bylo v oblasti více než 3x a do mikroregionu spíše jezdí přátelé nebo páry. Nejčastějším důvodem k návštěvě je poznávací turistika a pěší turistika. Nejvíce navštěvovanou obcí jsou Doksy, konkrétně Máchovo jezero, poté hrad Bezděz.

5 Zhodnocení analýz mikroregionu

Mikroregion spadá do turistické oblasti Máchův kraj, Lužické hory a z malé části do Středních Čech. Nejvíce obcí spadá do oblasti Máchova kraj. Největší obcí je Ralsko a obec s největším počtem obyvatel je Mimoň. Mikroregion nabízí několik architektonických a kulturních památek ze kterých je nejznámější hrad Bezděz. Dále se v mikroregionu nachází několik zřícenin hradů např. na vrchu Ralsko či Děvín a Zámek v Zákupích a Jablonném v Podještědí. Mikroregion má také silný přírodní potenciál, jelikož se zde nacházejí CHKO a oblasti zařazené v soustavě NATURA 2000. Obce nabízejí několik muzeí a sportovních center např. lanové parky, paintballová a golfová hřiště. Kina se nacházejí pouze ve dvou obcích, divadlo se zde nenachází ani jedno. Mikroregion je hojně zastoupen cyklistickými a turistickými trasami. V malých obcích jako Brniště, Křižany, Cetenov nejsou turistické ani naučné stezky zavedeny. Ubytovací kapacity z největší části tvoří chatové oblasti a penziony. Největší počet těchto ubytovacích kapacit se nachází v Doksech a jeho okolí. V daném území je nejhojněji zastoupeno stravování menšího typu, které je součástí penzionů, hostince či rychlá občerstvení. Dopravní dostupnost do mikroregionu je na velmi dobré úrovni. Do obcí mikroregionu vedou silnice I. a II. Třídy. Železničním uzlem jsou zejména Doksy, Mimoň, Zákupy a Jablonné v Podještědí. Na veřejné autobusové dopravě má největší podíl ČSAD a Busline. Z Prahy jezdí autobusová linka směrem ke Šluknovskému výběžku přes obec Dubá, Doksy či Jablonné v Podještědí. Z Liberce vede linka do Stráže Pod Ralskem a z Mladé Boleslavy do Doks. Městská doprava mezi jednotlivými obcemi v mikroregionu je sice hojně zastoupeno, avšak frekvence jízd autobusů je na nedostatečné úrovni, zejména během víkendů.

Jedinou místní akční skupinou, která se podílí na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a národních programů, je LAG Podralsko, pod které ještě spadá Svazek obcí Máchova kraje, Svazek obcí Peklo a část Svazku obcí Novoborsko. Destinační agentura není v mikroregionu zařízena. Sdružení Českolipsko, do kterého mikroregion spadá, se zabývá spoluprací měst, obcí a jiných právních subjektů za účelem rozvoje cestovního ruchu. Je tak jedinou organizací, která podporuje propagaci cestovního ruchu v dané oblasti. Obce mikroregion jsou propagovány celkem 58 informačními centry. Propagace se nejvíce zaměřuje na Doksy, Máchovo jezero a hrad Bezděz. Ostatní obce jsou pomíjeny. Průvodce po Máchově kraji je zastaralý, neaktuální a jediná publikace o mikroregionu Podralsko je nedostupná. Internetové stránky má mikroregion velmi přehledné, chybí zde však výčet památek, přírodních atraktivit, stezek,

cyklotras a kulturních akcí, kterých se návštěvník může zúčastnit.

Typický návštěvník mikroregionu je ve věku 21-30 let dojíždějící ze vzdálenosti 20-100 km. Návštěvníci upřednostňují automobilovou dopravu a krátkodobé pobyty. Oblast mikroregionu je navštěvována převážně v létě, jelikož v zimním období zde není v nabídce dostatek aktivit pro turisty. V případě přenocování je preferovány penziony a chatové oblasti, které jsou zejména využívány o letních prázdninách. Nejčastějším typem návštěvníků jsou páry či přátelé, kteří do mikroregionu jezdí za poznávací či pěší turistikou. Senioři tvoří nepatrnou část návštěvníků. Nejfrekventovanější navštěvovanou památkou je hrad Bezděz. Počet návštěvníků a přenocování je dle HUZ v Libereckém kraji nejpočetnější v okrese Semily, kam ani jedna obec z mikroregionu nepatří. Tento jev je způsobený převážně tím, že Semily se nacházejí v blízkosti Krkonoš, a je zde tak vysoká návštěvnost v zimním období. Největší počet hostů a přenocování je v Doksech. Druhou nejvíce navštěvovanou oblastí je Jablonné v Podještědí. Nejnavštěvovanější památkou v Libereckém kraji v roce 2015 byl zámek Sychrov se 111 102 návštěvníky, hrad Bezděz se umístil na 3. místě se 60 123 návštěvníky. Zámky Zákupy a Lemberk obsadili v rámci kraje 7. a 8. místo přibližně se 30 000 návštěvníky.

Nejsilnější stránkou mikroregionu jsou turistické atraktivity přírodního bohatství jako jsou lesy, vodní plochy či CHKO a velký počet kulturního dědictví jako zámky, hrady a zříceniny. Mikroregion nabízí velký výběr kvalitních cyklotras či turistických tras. Především cyklotrasy se stále rozrůstají a lákají k návštěvě i zahraniční turisty převážně z Německa. Další silnou stránkou je dobrá dostupnost, ať už z velkých měst jako je Liberec či Prahy, tak i z možností, jak se do mikroregionu dopravit. Mikroregion má dobrou základnu pro rozvoj agroturistiky, která je v dnešní době velmi populární. Jedná se o oblast Dubé, kde je k vidění lidová architektura společně s bývalou sušárnou chmele. Silnou stránkou je i hustá síť informačních center.

S tím však souvisí i zároveň slabá stránka mikroregionu. Informační centra se spíše zaměřují na stálou propagaci známých míst jako je Máchovo jezero, hrad Bezděz, ale ostatní místa nejsou vůbec propagována. Informační centra jsou zaměřena jen na významná místa v oblasti, což ukazuje na slabou návštěvnost malých obcí jako je Osečná, Brniště, Rokytá, Cetenov, Zdislava aj. Návštěvníci znají z mikroregionu pouze Doksy, Zákupy, Dubou, Mimoň či Jablonné v Podještědí. Další slabší stránkou jsou nízké ubytovací kapacity v obcích. V některých obcích chybí úplně ubytovací kapacity a výstavba nového kempu může ulehčit zátěži v ubytování návštěvníků např. v okolí Máchova jezera. Mínusem je

krátkodobá návštěvnost regionu. Návštěvníci spíše navštíví mikroregion v rámci jednoho dne, proto by bylo vhodné vymyslet aktivity, které udrží návštěvníky v oblasti delší dobu. S krátkodobou návštěvností mohou souviset špatné dopravní spoje v rámci jednotlivých obcí v mikroregionu. Návštěvníci, kteří nemají automobil, jsou tak omezovány stanovenými jízdními řády a několika přestupy. Tento jev zapříčiňuje nízkou návštěvnost seniorů. Nejslabší stránkou mikroregionu je slabá nabídka aktivit v zimním období. Návštěvníci v zimě do této oblasti nejezdí. Pro svůj výlet si raději vyberou nedaleký Liberec či Semily, kde je možnost lyžování nebo bruslení. Hrozbou, která vychází přímo od vedení mikroregionu (viz. příloha č. 3) je nepřilíš velký zájem o propagaci mikroregionu. Pokud se mikroregion v blízké době nezaměří na celkovou propagaci území a na propagaci méně známých atraktivit aktivit, ohrožuje tím svou návštěvnost. S tím může do budoucna pomoci založení destinační agentury, která pomůže nejen s propagací, ale i s možností čerpat dotace např. pro marketingové aktivity z Národního programu podpory cestovního ruchu. Slabou stránkou jsou nedostatečné dotační možnosti, které ředitel mikroregionu (viz. příloha č. 3) považuje za jeden z hlavních problémů, který brzdí rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu.

6 Konkrétní návrhy pro rozvoj cestovního ruchu

6.1 Podpora propagace mikroregionu

Jelikož mikroregion nemá téměř žádnou propagaci, je vhodné na ní zpracovat jako na prvním projektu. V období od února do března může mikroregion zpracovávat návrhy tiskovin a koncem dubna může dojít k první várce tisku propagačních materiálů. V informačních centrech jsou dostupné pouze informace o jednotlivých zajímavých oblastech, ale ucelené informace o mikroregionu nejsou zpracovány do žádných brožur či katalogů. Na turistický potencionálu mikroregionu Podralsko budou upozorňovaly propagační a marketingové aktivity zahrnující hlavně tiskoviny, reklamy v médiích a internetových stránkách a nové logo mikroregionu. Cílem je výrazně podpořit informativnost o mikroregionu a jeho aktivitách, které nabízí, s preferencí méně známých obcí a atraktivit, a nejen v letním období, a přispět tak k trvale udržitelnému rozvoji mikroregionu.

S realizací propagace se může začít od března v postupných částech, kdy se začne propagace zaměřovat na jarní aktivity v mikroregionu, později na letní a možnost využití projektu č. 2 – autobusové linky a od podzimního počasí zaměřovat propagaci na vnitřní aktivity. Propagace bude zaměřena převážně na papírovou formu, jelikož nejvíce návštěvníci čerpají informace z informačních center s možnou variantou propagace přes rádio kvůli rozsáhlejšímu oslovení potencionálních návštěvníků. Podpora propagace bude ve formě níže uvedených propagačních materiálů:

Leták – barevný leták o velikosti A5 v češtině, němčině, polštině, angličtině shrnující stručně výčet atraktivit mikroregionu (př. zámky, zříceniny, bývalý vojenský prostor, CHKO aj.). Letáky by se rozdávali jak v samotném mikroregionu, tak kolem okresu Česká Lípa a Liberce, a to dle ročních období, dle nabídky cestovního ruchu a konaných akcí.

Katalog Cykloráj Podralsko – barevný katalog o velikosti A5 s vyznačenými cyklotrasami, turistickými i naučnými stezkami, dále s označením, jaké cyklotrasy jsou vhodné pro zdatnější cyklisty, které cyklotrasy či stezky jsou vhodné pro rodiče s dětmi. V katalogu by byly zobrazeny potřebné turistické mapy s vyznačenými památkami a atraktivními místy včetně CHKO, kempů aj.

Máchův deník – barevná brožura A5 s tipy na výlety v každé obci mikroregionu s vyznačením míst na mapě, označením vhodných spojů, uvedení cen vstupů a tipů na výlety pro rodiny s dětmi, seniory, školy aj.

Reklama v regionálním rádiu – reklama především v Českém rozhlasu Sever, kde budou posluchači informováni o tipech na výlety, kulturních a sportovních akcí v mikroregionu s možností si zasoutěžit o vstupenky např. na zámek Lemberk či Zákupy, dostihové závody v Mimoni aj.

Nové logo mikroregionu – nové atraktivnější logo by bylo součástí výše uvedených marketingových aktivit. Obrázek logo by si více potencionálním návštěvníkům zapamatovalo a spojilo s tímto územím.

Obrázek 6: Návrh loga pro propagaci mikroregionu Podralsko 1

Zdroj: zpracováno v online programu Logofactoryweb, ©2016

Obrázek 7: Návrh loga pro propagaci mikroregionu Podralsko 2

Zdroj: zpracováno v online programu Logofactoryweb, ©2016

V případě výběru reklamní agentury z Českolipska si může mikroregion tiskoviny vyzvednout osobě. letáků, brožur, katalogů a jiných produktů a zájemce si na jejich stránkách může navrhnout vlastní návrhy. Při stanovení ceny záleží na zvolení povrchu

papíru, jeho tloušťce, počtu stran a vazbě. Při zvolení jednoduché šité vazby a matného papíru je cena nižší. Ceny jsou vykalkulovány na online stránkách reklamní agentury Expressprint.

Letáky – Počet kusů letáků prozatím pro jeden rok je 2000. Průměrná cena za vytisknutí jednostranného letáku na formát A4 na lesklý papír (0,085 mm/115g/m²) je 2778 Kč bez DPH, včetně DPH je konečná částka 3361 Kč. Pro roznos je zapotřebí přibližně 100 lidí za 80 Kč/hod, kteří budou letáky roznášet přibližně jednou za 3 měsíce. (Tato cena je stanovena na základě rešerše internetových portálů s nabídkou práce). Letáky se budou roznášet v okrese Česká Lípa, Liberec, Ústí nad Labem, Semily, Jablonec nad Nisou. Letáky se budou roznášet zejména v obchodních centrech, školách a jiných institucích. Dostupné budou i na pobočkách cestovních kanceláří či cestovních agentur ve vybraných městech. Celková cena bez DPH je 2 777 Kč, s DPH 3 361 Kč. Cena dovozu zdarma.

Katalog Cykloráj Podralsko – V 58 informačních centrech Libereckého kraje bude k dispozici po 50 kusech katalogu. Dále po 20 kusech bude katalog k dispozici na zámku Zákupy, Lemberk a hradu Bezděz. Průměrné náklady na tisk 2960 kusů ve formátu A5 s jednoduchou vazbou a na lesklém papíru (0,085 mm/115g/m²) s textem z obou stran katalogu vyjdou na 42 730 Kč bez DPH, s DPH 51 703 Kč. Cena dovozu zdarma.

Máchův deník – 80 kusů bude v 58 informačních centrech po Libereckém kraji a další 500 kusů se rozdělí prozatím mezi zámek Zákupy, Lemberk, hrad Bezděz, muzeum K.H.Máchy, do restauračních zařízení v okolí Máchova jezera, Dubé, Mimoně a dále například do sportovního komplexu v Ralsku. Celkem 5100 kusů ve formátu A5 barevného tisku, na lesklém oboustranném papíru (0,085 mm/115 g/m²) s jednoduchou vazbou vyjde na 150 064 Kč bez DPH. Konečná cena s DPH je 181 577 Kč. Cena dovozu zdarma.

Rádio – dle ceníku Českého rozhlasu platného od 1.1.2017 se cena za výrobu reklamního spotu o jednom hlasu pohybuje kolem 250 Kč. K dispozici je denně až 5 minut reklamy v určitých časech. Cena za 5 minut reklamy denně s podmínkou 30 vteřinového spotu je 382 Kč bez DPH. Reklama by se využívala především v letních měsících 3krát týdně. Celková cena se tedy pohybuje kolem 1147 Kč za jeden týden o letních prázdninách. Celkem tedy 8 155 Kč. V ceně nejsou zahrnuta autorská práva za užití hudebního podkresu. V naučném kvízu Česko, země neznámá, který se vysílá napříč všemi regionální rádii Českého rozhlasu

kromě Brna, mohou probíhat naučné otázky s možností získání např. vstupenek na zámky. Cena za sponzoring za jeden vzkaz je ve výši 2700 Kč bez DPH. Tento kvíz probíhá každý den. Soutěž o vstupenky by mohla probíhat od června do konce září 2krát týdně. Celková cena za 25 týdnů je 67 500 Kč bez DPH, celkem 81 675 Kč s DPH.

Nové logo – logo si může mikroregion navrhnout sám nebo pomocí grafika. Na Úřad průmyslového vlastnictví není potřeba logo zaregistrovat. Na vytvoření nového loga může spolupracovat se společností Minion Interactive, která vytvářela internetové stránky mikroregionu. Přibližná cena za zpracování několika návrhů loga a následně jeho implementace s neomezenou licencí za užívání se pohybuje kolem 2500 Kč u této firmy.

Celkové náklady pro zvýšení marketingové propagace jsou ve 320 816 Kč vč. DPH.

Tabulka 13: Náklady k marketingové propagaci

	Letáky	Katalog	Brožura	Rádio	Logo
Náklady v Kč vč. DPH	3 361 Kč	51 703	181 577	81 675	2 500

Zdroj: vlastní zpracování

Předpokládané dopady projektu:

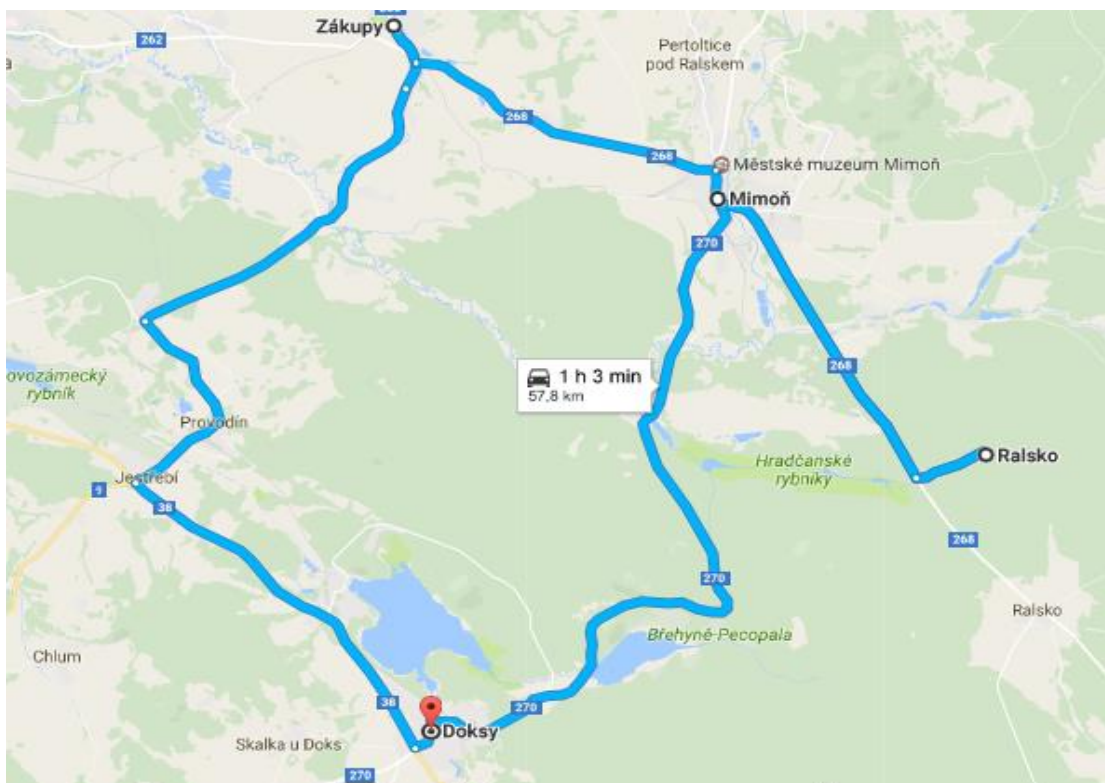
- + zvýšení návštěvnosti
- + reklama zaměřená na různé atraktivity
- + oslovení širokého spektra návštěvníků a cílené zaměření
- + zvýšení informativnosti návštěvníků o daném území
- nemožnost čerpání dotace

6.2 Propojení turisticky atraktivních míst pomocí autobusové linky

Trasa Doksy – Zákupy – Mimoň – Ralsko v délce 58 km bude zajištěná autobusovou společností Busline, která si účtuje za kilometr jízdy 35 Kč vč. poplatků za palivo, posádku, amortizaci a údržbu. Na trase bude autobusová linka aktivní od června

do října, neboť zámek Zákupy má otevřeno právě až od června. Autobus bude během června a září z Doks vyjíždět pouze o víkendech ve 4 časových intervalech, např. 8:30, 10:00, 12:00 a 14:00. K dispozici budou potřeba 4 autobusy. V říjnu bude autobus vyjíždět o víkendu v intervalu v 9:00 a 13:00. Během letních měsíců budou autobusy v týdnu vyjíždět 4krát denně (např. 9:30, 10:00, 12:00, 14:00) a o víkendu 5krát denně (např. 8:30, 9:30, 11:00, 12:30, 13:30). V Doksech bude nástupní zastávka s odjezdem z hlavního autobusového nádraží s odjezdem na zámek Zákupy. Zastávka na 2,5 hodiny s možností prohlídky zámku, bazilika Sv. Vavřince či okolí města. Dále pokračování do obce Mimoň, kde je zastávka 1,5 hod., kdy si turista může vyjít Juliinu vyhlídku a či si prohlédnout zámecký park nebo městské muzeum. Následuje odjezd směr Ralsko, kdy autobus zastaví pod stejnojmenným vrchem. Pauzu kolem 2 hodiny může turista využít na výšlap na vrch Ralsko či k procházce k Hradčanským rybníkům. Poté se zpátky odjíždí do Doks na autobusové nádraží. Autobus bude doplněn přívěsem na kola, aby tak podpořil rozvoj cyklistiky na území. Cílem projektu je zvýšit délku návštěvnosti v mikroregionu pomocí zajištění přepravy mezi jednotlivými cíli, protože standardní strávená doba v mikroregionu je 1 den. Návštěvníci tak například navštíví zámek Zákupy a pak jedou domů. Jelikož by tento výlet trval skoro celý den, mohou turisté přenocovat v mikroregionu a strávit tak zde delší dobu. Tento projekt je vhodný pro návštěvníky, kteří nemají auto, rodiny s dětmi či senioři a cyklisty, kteří se díky cyklobusu snadno dopraví na požadované místo a zlepšit se jejich přístup ke cyklotrasám. Návštěvník se však může svést jen do jedné zastávky a dále pak nepokračovat. Záleží pouze jen na návštěvnících, zdali si předem koupí jednu jízdenku, která bude zahrnovat už všechny výstupní zastávky. Pořizovat autobusy nebude potřeba, doprava se zařídí pomocí outsourcingu od dopravce Busline. V případě žádosti o dotaci je potřeba, aby zpracovaná do požadovaného data, do kterého se žádosti přijímají. V roce 2017 bylo konečné datum 16.1. Nákup nosníků kol se uskuteční ihned po začátku nového roku. V měsících únor a březen se začne s projektovou dokumentací trasy. Provoz linky je od června.

Obrázek 8: Trasa Doksy-Zákupy-Mimoň-Ralsko-Doksy

Zdroj: vlastní zpracování dle Google maps, ©2016

Investiční náklady se týkají zejména pořízení 6 přívěsů na kola k autobusům. Cena cyklopřívěsu od firmy Agados Trailers, která se zabývá prodejem různých typů přívěsů vyjde na 87 490 Kč bez DPH (105 863 Kč vč. DPH). Celkové investiční náklady budou 612 430 Kč bez DPH, s DPH 741 040 Kč. Tato firma má pobočky v Novém Boru u České Lípy, kde se mohou přívěsy po domluvě vyzvednout. Náklady na dopravu pro vyzvednutí přívěsů se budou hradit z rozpočtů obcí. S realizací projektů se může začít koncem dubna, aby od června mohla být autobusová trasa připravená.

Tabulka 14: Provozní náklady za dopravu

	Počet dní	Počet jízd	Počet km	Cena v Kč
Všední dny	44	396	22 968	803 880
Víkend	44	176	10 208	357 280
Celkem	88	572	33 176	1 161 160

Zdroj: vlastní zpracování

Provozní náklady za dopravu za období červen až říjen jsou ve výši 1 161 160 Kč. Všedních dnů, kdy bude autobus aktivní je 44, a to v červenci a v srpnu. Víkendových dnů v červnu, červenci, srpnu, září a říjnu, kdy bude autobus jezdit je také 44. Počet jízd ve všedním dnu jsou 4, o víkendu v červnu a září také 4, v letních měsících 5 a v říjnu 2. Celkové provozní náklady za rok 2017 jsou ve výši 1 161 160 Kč.

Předpokládané dopady projektu:

+ zvýšení délky pobytu návštěvníků	-vysoké provozní náklady
+ podpora cestování seniory a návštěvníky bez aut	-závislost na dodavatelské firmě
+ pohodlná doprava na zajímavá místa	
+ podpora cykloturistiky	

6.3 Pořádání kulturní akce

Tato kulturní a společenská akce se bude konat k příležitosti opuštění letiště Hradčany Sovětskou armádou roku, kdy roku 1991 prostor opustili poslední sovětsí vojáci po ukončení Československé okupace. Cílem vzpomínkové a kulturní akce je připomenout nejen obyvatelstvu, ale i návštěvníkům historickou událost Ralska a podpořit kulturní aktivity v mikroregionu a zvýšení cestovního ruchu v Ralsku, který je teprve v začátcích i kvůli teprve nedávné ukončené revitalizaci území po odchodu Sovětské armády.

Součástí akce bude doprovodný program formou kvízové soutěže pro návštěvníky, která se bude týkat historie a současnosti Ralska a tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 3600 Kč na vyhlídkový let pro tři osoby nad mikroregionem u Aero klubu Česká Lípa. Návštěvníci se seznámí s přírodním bohatstvím Ralska a okolím. K dispozici bude stánek o geoparku, který zastupuje nezisková organizace Geopark Ralsko o.p.s. a návštěvníci se tak mohou seznámit s posláním Geoparku. Součástí bude výstava fotek „Proměny-místa zmizelá a znovunalezená v Geoparku Ralsko“. Součástí akce bude také expozice historických fotografií Ralska z období nadvlády komunistů a proměna obce v čase po jejich odchodu do letošního roku, které jsou k dispozici na městském úřadě v Ralsku. Kulturní akce je vhodná i pro děti ze základní a středních škol, které se akce mohou zúčastnit v rámci vyučování dějepisu. Vstupné na akci bude zdarma.

O konání akce je třeba informovat obecný úřad Ralska a místní záchranný hasičský sbor, který musí na akci dohlížet kvůli bezpečnosti. Liberecký kraj, který je vlastníkem letiště musí udělat souhlas ke konání akce. Dále je třeba souhlas majitele letiště Aeroklubu Hradčany. Bude třeba zajistit občerstvení formou několik stánků se stánkaři – a mobilních toalet. Po domluvě s Aero klubem v České Lípě budou k dispozici k prohlédnutí jejich letadla Cessna 172 a 182. Kulturní akce se také zaměří na celkovou propagaci mikroregionu a regionální značky Lužické hory a Máchova kraje. K dispozici budou certifikovaní prodejci se svými regionální produkty jako je med z Bělé pod Bezdězem, papírové masky ze Zákup, zmrzlina ze Stráže pod Ralskem, ryté skleněné výrobky či skleněné šperky od regionálních výrobců z Českolipska. Návštěvník může koupit regionální produktu podpořit místní výrobky. Akce bude propagována především ve formě letáků a plakátů v mikroregionu a širším okolí. K propagaci bude potřeba 200 letáků a 100 plakátů, které se rozdají v rámci týdne v mikroregionu a přilehlých okresech. Brigádníci k roznosu a výlepu plakátů se seženou brigádníci přes internetové portály s nabídkou práce. Hlavními organizátory bude Ralsko s možnou spoluprací MAS Podralsko či Svazku obcí Novoborsko. S MAS Podralsko už společně pořádaly podobnou kulturní akci menšího formátu pro výročí obětí z prusko-rakouské války roku 1866, která se odehrála též v Ralsku. Celou kulturní akci může moderovat starosta Ralska s pomocí neziskové organizace Geopark Ralsko. Pro menší děti zde bude několik sportovních stanišť jako je skákání přes švihadlo, házení míčem apod.

Tato kulturní akce se může konat 21.června, tedy na den odchodu Sovětské armády z území České republiky od 12 do 20 hodin. Od 19 hodin se může konat hodinový koncert známého zpěváka pocházejícího z České Lípy P.Calty. Dle ceníku pro krátkodobý pronájem letiště Hradčany stanovený Libereckým krajem jsou náklady na pronájem části letiště do 50 000 m² na 1 den činí 1500 Kč. Poplatek za přípravu a následný úklid je ve výši 750 Kč. Náklady tisk letáků na formát A4 na lesklý papír (0,085 mm/115g/m²) u firmy Expressprint je 688 Kč. Náklady na 100 plakátů velikosti A2 (0,085 mm/115g/m²) u stejné firmy je 4767 Kč bez DPH, s DPH 5768 Kč. Cena za dopravu je zdarma. Letáky a plakáty budou brigádníci roznášet v okrese Česká lípa za 80 Kč/hod. K roznosu je zapotřebí 30 brigádníků, kteří se postarají o roznos v rámci 4 dnů v rozmezí 4 hodin denně. Přepokládané náklady na zaplacení brigádníků je 9600 Kč. Dalším nákladem je úhrada voucherů vyhlídkových letů v celkové výši 10 800 Kč. Pronájem mobilních toalet od pronajímatelky z obce Křižany je na jeden den za 4 toalety včetně umyvadel včetně dopravy

a čištění za 1500 Kč. Pronajímatelka není plátce DPH, cena je konečná. Zapotřebí budou 4 brigádníci, kteří budou mít na starost sportovní stanoviště pro děti.

Náklady na brigádníky u sportovních stanovišť za 100 Kč za hodinu jsou 3200 Kč. Potřebnou technickou a ostatní výbavu (místa k posezení) zajistí obec ze svého kulturního domu. Cílem projektu je podpořit regionální produkty, zachování tradic a historie na nevyužívaném letišti Hradčany.

Celkové náklady za pořádání kulturní akce jsou ve výši 33 118 Kč vč DPH.

Tabulka 15: Náklady na pořádání kulturní akce

	Pronájem letiště a úklid	Letáky a plakáty	Brigádníci	Vouchery na vyhlídkový let	Mobilní toalety
Náklady v Kč vč. DPH	2 250	5 768	12 800	10 800	1 500

Zdroj: vlastní zpracování

Předpokládané dopady projektu:

+ využití letiště Hradčany	- malá účast kvůli nepříznivému počasí
+ zvýšení povědomí o Ralsku, jeho historii	
+ podpora regionálních produktů	

6.4 Financování navržených projektů

Jelikož v mikroregionu nefunguje destinační společnost, nemůže mikroregion na projekt č.1 – rozvoj marketingových aktivit čerpat z Národního programu podpory cestovního ruchu, jelikož podmínkou pro čerpání z dotačního titulu Marketingové aktivity na oblastní a lokální úrovni je, že je určena pro destinační společnosti. Nejlepším zdrojem financování je čerpání z vlastních rozpočtů jednotlivých obcí mikroregionu. Díky 21 obcím v mikroregionu je k dispozici dostatek disponibilních zdrojů. Další možností je získání úvěru od banky. Dle online srovnávače půjček vyšel jako nejlepší podnikatelský úvěr od UniCredit Bank s úrokem 5,6 % a dobou splatností 2 roky. Při úvěru na částku 320 816 Kč je měsíční splátka činí 14 161 Kč. Suma zaplacených úroků je ve výši 19 048 Kč.

Celková suma na zaplacení úvěru je 339 864 Kč.

Projekt č.2 může být zčásti financován z Národního programu podpory cestovního ruchu z dotačního titulu č. 3 – rozvoj veřejné infrastruktury cestovního ruchu. Dotace má posloužit k podpoře rozvoje základní a doprovodné infrastruktury, respektive podporu vzniku nové či rozvoj a zkvalitnění stávající infrastruktury. Příjemcem dotačního titulu č.3 může být mikroregion. Tato dotace může pokrýt investiční náklady na nákup přívěsů na kola. Tato aktivita je i jednou z podporovaných oblastí dotačního titulu č.3. Kvůli specifčnosti projektu není pro něj vhodný žádný dotační titul. Mikroregion na provozní náklady může čerpat z rozpočtů obcí. Národní program poskytuje dotace v minimální výši 250 000 Kč do výše 5 000 000 Kč, v maximální výši 50 % uznatelných nákladů bez DPH. V případě poskytnutí dotace v plném rozsahu mikroregion obdrží dotaci ve výši 306 215 Kč. Žádost o dotaci vždy musí být podána do stanoveného data, v roce 2017 do 16.1.2017. Zbylou částku 434 825 Kč vč. DPH může mikroregion uhradit ze svého rozpočtu či si zažádat o úvěr. U úvěr od UniCredit Bank s úrokovou mírou 5,6 % se splatností 2 let je měsíční částka 19 193Kč. Na úrocích se splatí 25 817 Kč. Na provozní náklady, které jsou stanoveny na jeden rok mohou obce mikroregionu čerpat ze svého kladného rozpočtu.

Na projekt č. 3 může být poskytnuta dotace z Libereckého kraje z programu Kulturní aktivity v Libereckém kraji, z oblasti podpory: Kultura, památková péče a cestovní ruch. Účelem podpory je spolufinancování kulturních akcí regionálního významu s cílem podpořit regionální kultury a zachování tradic. Minimální výše dotace je 10 000 Kč a maximální výše dotace je 40 000 Kč. Ze způsobilých výdajů je maximální výše dotace kraje ve výši 70 % z celkové částky Pokud kraj poskytne dotaci ve výši 70 %, pokryje to předpokládané výdaje ve výši 23 183 Kč. Předpokládané celkové výdaje činí 32 117 Kč vč. DPH. Zbylou částku ve výši 9 935 Kč pokryje mikroregion či obec Ralsko ze svého rozpočtu.

Tabulka 16: Možnosti financování projektů

Možnosti financování projektů		
Projek č.1-propagace	vlastní rozpočet	úvěr
Projekt č.1-autobusová linka	Úvěr	Národní program podpory rozvoje cestovního ruchu
Projekt č.3-kulturní akce	vlastní rozpočet	Dotační fond Libereckého kraje

Zdroj: vlastní zpracování

6.5 Další návrhy a doporučení pro rozvoj cestovního ruchu

Na základě analýzy cestovního ruchu jsou níže navrženy další možnosti pro rozvoj cestovního ruchu, které podporují rozvoj v menších oblastech, rozvoj agroturistiky, pořádání kulturních či sportovních, nabídku aktivit v zimním období aj.

➤ Rozšíření zimních aktivit

Jelikož je mikroregion vhodný spíše pro návštěvu v letních měsících, je třeba se zaměřit na rozvoj cestovního ruchu právě v zimním období. Možností je vybudováním dalších tras na běžky napojené z Polevska, kde se nachází několik běžkových tratí a z okresu Česká Lípa právě sem jezdí lidé na běžky. Nově napojená stezka v Polevsku by mohlo vést například přes Brniště, Noviny pod Ralskem do Pertoltic pod Ralskem nebo z Brniště do Velenic či Velkého Valtinova, aby se i menší obce mikroregionu zapojili do zimních aktivit. Další možností je vybudování mobilního kluziště. V dnešní době rozšířená záležitost, kterou disponuje již několik měst v České republice. Máchovo jezero se na zimu vypouští a při teplých zimách ostatní rybníky nezamrzají natolik, aby se na nich dalo bruslit. Mobilní kluziště je výhodné především v tom, že si obec může vybrat u dodavatele velikost plochy a ten dané kluziště doveze a připraví k požadované aktivitě. Mobilní kluziště se dají kromě nákupu pouze i pronajímat. Obec si tedy může nejdříve vyzkoušet, zdali bude kluziště využíváno a poté se rozhodnout pro koupi. Mobilní kluziště v mikroregionu Podralsko by se mohlo nacházet, jak u většího obec jako je např. Mimoň, Zákupy, Dubá, Jablonné v Podještědí, tak i na okraji mikroregionu například u obce Cetenov, Brniště, Velenice, či u Tachova, aby tato aktivita přilákala i potenciální zájemce z vedlejších krajů. Výhodou kluziště by bylo i přilákání rodin s dětmi do oblasti. Další možnou aktivitou, která se dá v zimě využít je bobová dráha, která se v posledních letech činí velké oblibě. Jelikož je jedna bobová dráha vystavena v Harrachově, ideálním místem pro výstavbu dráhy v mikroregionu je druhá strana oblasti například u Bělé pod Bezdězem. Tato obec je dobře dostupná jak pro obyvatele, tak i pro obyvatele Mladoboleslavska.

➤ Rozvoj venkovské turistiky

Obec Dubá nabízí možnost vidět typickou lidovou architekturu z 18.století a některá stavení jsou v památkové zóně. V obci se také nachází sušárna chmele, která by mohla být součástí prohlídek těchto lidových stavení. Zájemci by se zde mohli seznámit s historií sušení chmele. Na prohlídku této venkovské turistiky by mohli jezdit převážně školy

se žáky základních či středních škol ze širokého okolí. Sušárna chmele již měla být několikrát rekonstruována, a to do podoby právě co podoby muzea. Doporučovala bych však přidat interaktivní ukázkou toho, jak se dříve chmel sušil, a kromě historie o sušení chmele a historii obce by byli zájemci seznámeni s hospodářstvím v této oblasti v minulém století. S daným instruktorem by se poté absolvovala v prohlídkách roubených staveb. Muzeum by bylo otevřené i pro širokou veřejnost zejména v letních měsících. Součástí muzea by mohla být i projížďka na koních zejména pro děti, které se vypůjčí ze stájích v Mimoni.

➤ **Vybudování naučných stezek v méně navštěvovaných obcích**

Tento projekt by se primárně dotýkal obcí jako je Křižany, Dubnice, Rokytá, Velký Valtinov, Brniště, Pertoltice pod Ralskem, Tachov, kde je cestovní ruch na nízké úrovni, protože se jedná o malé obce, kde nejsou žádné turistické atraktivity. Díky vybudováním stezek by se lehce dostali návštěvníci do takto méně navštěvovaných lokalit. Možností je vybudování naučné stezky od Osečné, kde by stezka začínala u pramenů Ploučnice, přes Křižany, Dubnici a směrem dále do Stráže pod Ralskem. Tyto méně frekventované naučné stezky převážně lesním terénem by byly vhodné zejména pro seniory. Další možností je například naučná stezka vedené z Jablonné v Podještědí přes Velký Valtinov do Brniště. Cílem by též bylo zvýšení návštěvnosti tohoto okolí nejen obyvateli mikroregionu, ale i ostatních obyvatel z Libereckého kraje. Součástí stezek by bylo vybudování odpočinkových laviček a informačních tabulí se zajímavostmi v okolí a historii těchto obcí.

➤ **Zvýšení ubytovacích kapacit**

Kvůli přeplněnosti návštěvníků v kempech kolem Máchova jezera je vhodným řešením zřídit autokempy v okolních obcích, které nejsou daleko vzdáleny od Máchova jezera. Návštěvníci by zde měli klidné prostředí, které není daleko od Doksy. Tyto kempy by musely být vybudovány společně se sociálním zařízením a několika stravovacími jednotkami, např. jídelnou či rychlým občerstvením. Zejména menším obcím by autokempy pomohly ke zvýšení návštěvnosti a zisku. Jedná se především o obce Tachov a Okna, které nenabízejí žádné ubytovací kapacity. Autokempy by jim pomohly ke zvýšení návštěvnosti a zisku. Vzhledem k blízkosti Doksy mají velmi dobrou strategickou polohu.

➤ **Podpora spolupráce se Svazkem obcí Novoborsko**

Mikroregion sousedí se Svazkem obcí Novoborsko, se kterým dle ředitele mikroregionu (viz příloha č. 3) nijak nespolupracuje. Organizace by však mohli spolupracovat za účelem zvýšení návštěvnosti pomocí různých soutěží či programů pro volný čas. Pod tento svazek patří i obec Polevsko, kde je vybudovaná hustá síť tras pro běžkování a na základě spolupráce by se mohla prodloužit právě až do mikroregionu Podralsko (viz bod „Rozšíření zimních aktivit“).

➤ **Založení destinační agentury**

Agentura pro cestovní ruch v destinaci Podralsko může pomoci k efektivnímu řízení turismu v dané oblasti. Důvodů k založení je několik, např. čerpání dotací, koordinace nabídky cestovního ruchu, spolupráce jednotlivých subjektů či propagace mikroregionu. Vzhledem k velikosti území mikroregionu Podralsko bude založení destinační agentury správným krokem. Destinační agentura může monitorovat návštěvnost mikroregionu, názory, motivy a bariéry návštěv oblasti. Je důležité si zvolit správnou právní formu organizace, jelikož se od toho odvíjí možnost financování a také si zformulovat své vize a posláni do strategických dokumentů, od kterého se bude odvíjet fungování celé společnosti.

➤ **Zlepšení nabídky aktivit pro volný čas**

V letním období se mnoho návštěvníků z celé České republiky sjíždí do Doks kvůli jedinečnému hudebnímu festivalu. Jedná se však o jedinou kulturní akci v mikroregionu takového rozměru. V obcích se spíše vyskytují menší akce jako jsou dny dětí, masopust, městské slavnosti apod. Letiště v Hradčanech je ideálním místem pro konání sportovních či kulturních akcí větších rozměrů. Letiště není moc využíváno a mohlo by se využívat například pro konání letních venkovních koncertů či uspořádání sportovních akcí např. závod na kolečkových bruslích či k uskutečnění velkého dne dětí. Součástí každé akce by bylo zajištění veřejných toalet a rychlého občerstvení. Jakákoli akce na této ploše by v teplých měsících přilákala spoustu návštěvníků. Zvýšila by se tak návštěvnost všech věkových kategorií, návštěvníci, kteří by nepocházeli z mikroregionu, by se mohli ubytovat v nedaleké Mimoni a strávit tak v regionu více než jen jeden den. Na letišti se mohou pořádat různé venkovní výstavy či sportovní utkání škol v okrese Česká Lípa.

7 Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo navrhnout možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko. Na základě informací získaných z analýzy nabídky a poptávky byly navrženy tři možnosti rozvoje cestovního ruchu společně s vyčíslenými náklady a možnostmi finančního řešení. Konkrétní návrhy projektů byly stanoveny tak, aby podpořili současnou nabídku mikroregionu. Součástí práce bylo statistické šetření pro vyprofilování typického návštěvníka dané oblasti, které se uskutečnilo na turistických aktivitách v mikroregionu. Cíle práce byly splněny.

Projekt pro zvýšení propagace má za cíl zvýšit počet návštěvníků, a to nejen v hlavních turistických oblastech, ale v menších obcích a přilákat návštěvníky do oblasti i v zimním období. Mikroregion má být propagován jako celek, neměl by se zaměřovat jen jednu oblast. Riskuje se tak zatížení kolem nejnavštěvovanější oblasti Doks a Máchova jezera, které může i nenávratně poškodit přírodní bohatství, které se zde nachází. Projekt autobusové linky má podpořit ulehčené a efektivní cestování po turistických aktivitách v mikroregionu zejména pro ty, kteří nemají automobil a musí jinak cestovat veřejnou dopravou. Tento projekt by měl zvýšit návštěvnost seniorů a také usnadnit díky přívěsu na kola přepravu cyklistů. Třetím produktem je pořádání kulturní akce na nevyužívaném letišti v Hradčanech s cílem nalákat návštěvníky do oblasti Ralska, ve kterém není cestovní ruch na vysoké úrovni kvůli revitalizace území po odchodu sovětských vojsk. Akce má podpořit také regionální produkty.

Realizace návrhů se odvíjí od možnostech financování, proto bylo v práci stanoveno několik možností finančního řešení, kdy může mikroregion využít jak prostředků ze svého rozpočtu, dotací z Národního programu podpory cestovního ruchu či z dotací Libereckého kraje.

V diplomové práci je také uvedeno několik dalších návrhů možností pro rozvoj cestovního ruchu, které vycházejí ze slabých stránek mikroregionu. Mezi další možnosti patří rozvoj agroturistiky, vybudování běžkových tratí, spolupráce se Svazkem obcí Novoborsko, a ubytovacích kapacit. V době globalizace a neustále se zvyšujících nároků turistů a udržitelného cestovního ruchu může obstát pro rozvoj cestovního ruchu v Podralsku řízení cestovního ruchu pomocí destinační agentury, která se snaží udržet udržitelný rozvoj území, konkurenceschopnost na trhu, ucelenou nabídku aktivit, a především spolupráci jednotlivých subjektů.

8 Použité zdroje

Literatura

BERÁNEK, J. a kolektiv. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: Mac Consulting, 2013. ISBN 978-80-86724-46-1

FORET M., FORETOVÁ V., *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0207-X

HAMARNEH I., *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: Univerzita Jana Ámose Komenského, 2014. ISBN 978-80-7452-040-2

HRALA V., *Geografie cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 2013. ISBN 978-80-85970-79-1

HESKOVÁ, M. a kolektiv. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. 2. vydání. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6

KIRÁL'OVÁ A., *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 808-61-1956-4

KOTÍKOVÁ, H. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4603-6

LAWS, E. *Tourist Destination Management: issues, analysis, and policies*. London: Routledge, 1995. ISBN 978-0415105910

PALATKOVÁ, M., *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3750-8

PALATKOVÁ M., ZICHOVÁ J., *Ekonomika turismu*. 2. vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3643-3

RYGLOVÁ K., BURIAN M., VAJČNEROVÁ I., *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada, 2011. ISB: 978-80-247-4039-3

ZELENKA, J., PÁSKOVÁ M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vydání. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2

Právní zákony

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Internetové zdroje

AUTOKEMP DUBÁ-NEDAMOV. Turistické památky. *Autokemp-duba-nedamov.cz* [online] ©2017 [cit. 2017-01-27], dostupné z: <http://autokemp-duba-nedamov.cz/turistickecile/pamatky-1?ftshow=984>

AGENTURA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE. Koncepce rozvoje cestovního ruchu v regionu Podralsko. *Podralsko.cz* [online] (PDF). ©2006 [cit. 2016-09-05], dostupné z: http://www.podralsko.info/files/koncepce_cr_v_mrg_podralsko_analyticka_cast.pdf

CZECH TOURISM-Česká centrála cestovního ruchu. Udržitelný cestovní ruch. *Eden-czechtourism.cz* [online] ©2008-2016 [cit. 2016-09-24], dostupné z: <http://www.eden-czechtourism.cz/udrzitelny-cestovni-ruch/>

CZECH TOURISM-Česká centrála cestovního ruchu. Výzkum zaměřený na domácí cestovní ruch. *Monitoring.czechtourism.cz* [online] (PDF). ©2014 [cit. 2016-12-03], dostupné z: http://monitoring.czechtourism.cz/CzechTourism/res/leto2014/Monitoring-DCR_Souhrnna-etapova-zprava_Leto-2014_CZ.pdf

CZECH TOURISM-Česká centrála cestovního ruchu. Turistické regiony České republiky. *Czechtourism.cz* [online] ©2005-2016 [cit. 2016-11-23], dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/nase-sluzby-pro-vas/spoluprace-s-regiony/mapa-turistickyh-regionu-a-oblasti,-kontakty/>

ČESKÉ DRÁHY. [online] © 2016 [cit. 2016-10-23], dostupné z: <https://www.cd.cz/>

ČESKOLIPSKO. Bazilika Minor Sv.Vavřince a Sv. Zdislavy. *Českolipsko.cz* [online] (PDF). ©2000-2016 [cit. 2016-10-25], dostupné z: <http://www.ceskolipsko.info/dr-cs/1050-bazilika-minor-sv-vavrince-a-sv-zdislavy.html>

ČESKOLIPSKO. Zajímavosti cíle. *Českolipsko.cz* [online] ©2000-2016 [cit. 2016-10-26], dostupné z: <http://www.ceskolipsko.info/cs/ceskolipsko/zajimavosti-a-cile.html>

ČESKOLIPSKO. Kultura a zábava. *Českolipsko.cz* [online] ©2000-2016 [cit. 2016-10-25], dostupné z: <http://www.ceskolipsko.info/cs/ceskolipsko/kultura-a-zabava.html>

ČESKOLIPSKO. Průrva Ploučnice. *Českolipsko.cz* [online] ©2000-2017 [cit. 2017-1-27], dostupné z: <http://www.ceskolipsko.info/dr-cs/1118-prurva>

ČESKOLIPSKO. Sport. *Českolipsko.cz* [online] ©2000-2016 [cit. 2016-10-25], dostupné z: <http://www.ceskolipsko.info/cs/ceskolipsko/sport>

ČESKOLIPSKO. Turistika a cykloturistika. *Českolipsko.cz* [online] ©2000-2016 [cit. 2016-10-25], dostupné z: <http://www.ceskolipsko.info/cs/ceskolipsko/turistika-a-cykloturistika.html>

ČESKOLIPSKO. Zajímavosti cíle. *Českolipsko.cz* [online] ©2000-2016 [cit. 2016-10-26], dostupné z: <http://www.ceskolipsko.info/cs/ceskolipsko/zajimavosti-a-cile.html>

ČSÚ, Český statistický úřad. Cestovní ruch v Libereckém kraji. *Czso.cz* [online] ©2015 [cit. 2016-12-18], dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/330152kraje>

ČSÚ, Český statistický úřad. Model zaměstnanosti cestovního ruchu. *Czso.cz* [online] (XLS). ©2015 [cit.2016-06-10], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/modul_zamestnanosti_cestovniho_ruchu

ČSÚ, Český statistický úřad. Návštěvnost v Libereckém kraji. *Czso.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-12-18], dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&katalog=31743&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~501-_null

ČSÚ, Český statistický úřad. Turistické regiony a oblasti. *Czso.cz* [online] ©2009 [cit. 2016-12-03], dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xl/0207005>

ČSÚ, Český statistický úřad. Příjmy z cestovního ruchu z pohledů rozpočtu obcí. *Czso.cz* [online] ©2009 [cit. 2016-06-25], dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xl/0207009002>

FOTOTURISTIKA. Juliina vyhlídka. *Fototuristika.cz* [online] ©2012 [cit. 2017-01-28], dostupné z: <http://www.fototuristika.cz/tips/detail/678>

GALLA, T., Hradčany. In: *Planes.cz* [online] ©2006 [cit. 2017-01-27], dostupné z: <http://www.planes.cz/cs/photo/1000893/ostatni-not-specified-hradcany-lkhr>

GAREP s.r.o., Program rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje. *Kultura.kraj-lbc.cz* [online] ©2002 [cit. 2016-09-05], dostupné z: <http://kultura.kraj-lbc.cz/page414/program-rozvoje-cestovniho-ruchu-libereckeho-kraje>

GOOGLE. Mapy. *Google.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-12-14], dostupné z: <https://www.google.cz/maps/@49.8037633,15.4749126,7>

HALABICA, M. Dálnice a rychlostní silnice v České republice. *In:Dálnice.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-12-18], dostupné z: http://www.dalnice.com/seznam_d_r.htm

IDOS. [online] ©2016 [cit. 2016-09-28], dostupné z: <http://www.podratsko.info/>

INFO ČESKO. Hrad Lemberk. *Infočesko.cz* [online] ©2002-2017 [cit. 2017-01-27], dostupné z: <https://www.infocesko.cz/content/luzicke-hory-liberecko-historicke-zajimavosti-hrad-zamek-lembek-nkp.aspx>

JANOŠKA, M. Sedm nejhezčích vyhlídek v Česku. *In:Cestování.idnes.cz* [online] ©2013 [cit. 2017-01-27], dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/nejhezci-vyhličky-v-cesku-09m-/po-cesku.aspx?c=A131031_123249_po-cesku_tom

KOLEKTIV KONSORCIA SPROR PLUS. Cestovní ruch a udržitelný rozvoj. *Mmr.cz* [online] (PDF). ©2007 [cit. 2016-06-25], dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/b973337b-cccc-42a3-9d19-2b23356dcff2/GetFile15_1.pdf

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE. Návštěvnost Libereckého kraje v roce 2015. *Liberecký-kraj.cz* [online] ©2000-2016 [cit. 2016-12-20], dostupné z: <http://www.liberecky-kraj.cz/cs/spravce/statistika/navstevnost-libereckeho-kraje-v-roce-2015.html>

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE. Klimatické podmínky. *Prvk.kraj-lbc.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-10-03], dostupné z: <http://prvk.kraj-lbc.cz/klimaticke-podminky>

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE. Zřícenina hradu Ralsko. *Liberecký-kraj.cz* [online] ©2000-2017 [cit. 2016-11-25], dostupné z: <http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=1334>

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE. Zřícenina hradu Děvín. *Liberecký-kraj.cz* [online] ©2000-2017 [cit. 2016-11-25], dostupné z: <http://www.liberecký-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=13>

LAG PODRALSKO. [online] ©2010 [cit. 2016-11-18], dostupné z: <http://www.lagpodralsko.com/>

LAG PODRALSKO. Oblast působnosti LAG Podralsko. *Lagpodralsko.cz* [online] ©2010 [cit. 2016-10-28], dostupné z: <http://www.lagpodralsko.com/>

LIBERECKÝ KRAJ. Návštěvnost turistických cílů v roce 2013. *Kultura.kraj-lbc.cz* [online] (DOC). ©2014 [cit. 2016-12-20], dostupné z: <http://kultura.kraj-lbc.cz/getFile/id:240874/lastUpdateDate:undefinedhttps://www.google.cz/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8>

LOGO FACTORY WEB. [online] ©2008 [cit. 2016-12-22], dostupné z: <http://www.logofactoryweb.com/default.asp?lg=cs>

LIBERECKÝ KRAJ. Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu v Libereckém kraji. *Kultura.kraj-lbc.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-12-05], dostupné z: <http://kultura.kraj-lbc.cz/page414/sdruzeni-pro-rozvoj-cestovniho-ruchu-v-libereckem-kraji>

MÁCHŮV KRAJ. Zajímavosti a hrady. *Máchůvkraj.cz* [online] ©2017 [cit. 2017-01-27], dostupné z: <http://www.machuvkraj.cz/zajimavosti-a-cile/>

MĚSTO DUBÁ. Tipy na pěší výlety. *Městodubá.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-10-25], dostupné z: <http://www.mestoduba.cz/informace-pro-turisty/turisticke-cile-v-okoli/tipy-na-vylety/>

MĚSTSKÝ ÚŘAD OSEČNÁ. Mlýny v Osečné. *Osečná.info* [online] ©2016 dostupné z: http://osecna.info/Historie/Mlyny_v_Osecne.aspx

MIKROREGION PODRALSKO. [online] ©2016 [cit. 2016-09-05], dostupné z: <http://www.podralsko.info/>

MIKROREGION PODRALSKO. Charakteristika. *Podralsko.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-09-05], dostupné z: <http://www.podralsko.info/mikroregion-podralsko/charakteristika/>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Integrovaný regionální operační program. *Strukturální-fondy.cz* [online] ©2012 [cit. 2016-09-05], dostupné z <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Integrovaný-regionální-operacní-program>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014-2020. *Mmr.cz* [online] ©2012 [cit. 2016-12-04], dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/01144b63-0600-43c1-9bf5-cdd487c313fb/MMR-Cestovni-ruch-v-Ceske-republice.pdf> ISBN 978-80-87147-40-5

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Marketingové aktivity. *Mmr.cz* [online] ©2012 [cit. 2016-06-25], dostupné z: [http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)/Rok-2017-Marketingove-aktivity-v-cestovnim-ruchu](http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020)/Rok-2017-Marketingove-aktivity-v-cestovnim-ruchu)

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Národní program pro podporu cestovního ruchu. *Mmr.cz* [online] ©2012 [cit. 2016-06-25], dostupné z [http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)](http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020))

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Programy přeshraniční spolupráce. *Strukturální-fondy.cz* [online] ©2012 [cit. 2016-05-24], dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Program rozvoje venkova. *Strukturální-fondy.cz* [online] ©2012 [cit. 5.9.2016], dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Program-rozvoje-venkova>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu. *Mmr.cz* [online] ©2012 [cit. 2016-09-05], dostupné z: [http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)/Rok-2017-Rozvoj-zakladni-a-doprovodne-infrastruktury-cestovniho-ruch](http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020)/Rok-2017-Rozvoj-zakladni-a-doprovodne-infrastruktury-cestovniho-ruch)

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Hrad Bezděz. *Hrad-Bezděz.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-10-28], dostupné z: <https://www.hrad-bezdez.eu/cs/o-hradu>

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Zámek Lemberk. *Zámek-Lemberk.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-10-28], dostupné z: <https://www.zamek-lembek.cz/cs/o-zamku>

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Zámek Zákupy. *Zámek-Zákupy.cz* [online] ©2016 [cit. 2016-10-28], dostupné z: <https://www.zamek-zakupy.cz/cs/o-zamku>

SAUL s.r.o. a kol. Rozvojové studie venkovských mikroregionů. *Podralsko.cz* [online] (DOC). ©2002 [cit. 2016-09-06], dostupné z: <http://www.podralsko.info/mikroregion-podralsko/dokumenty/>

SDRUŽENÍ HISTORICKÝCH SÍDEL ČECH, MORAVY A SLEZSKA. Jablonné v Podještědí. *Historickásidla.cz* [online] ©2000-2017 [cit. 2017-01-27], dostupné z: <http://historickasidla.cz/dr-cs/131-jablonne-v-podjesdeti.html>

STRAKA M., WARTUSCHOVÁ T., Destinační marketing pomáhá cestovnímu ruchu v ČR. In: *Ipsos.cz* [online] (PDF). ©2011 [cit. 2016-11-12], dostupné z: http://www.ipsos.cz/public/media/odborne_clanky/prilohy/10_listopad.pdf

SVĚTOVÁ ORGANIZACE CESTOVNÍHO RUCHU. Globální etický kodex cestovního ruchu. *Mmr.cz* [online] (PDF). ©2001 [cit. 2016-06-25], dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/ceb8919b-6634-4702-8c06-b7f49d38c0c1/Globalni-eticky-kodex-cestovniho-ruchu-UNWTO.pdf>

TURISTIKA. Břehyně Pecopala. *Turistika.cz* [online] ©2007-2017 [cit. 2017-01-27], dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/brehyne-pecopala/foto?id=258534>

UBYTOVÁNÍ MÁCHOVO JEZERO. *Lidová architektura v okolí obce Dubá. Dubá.ubytování-machovo-jezero.com* [online] ©2013-2017 [cit. 2017-01.27], dostupné z: <http://duba.ubytovani-machovo-jezero.com/cs/lidova-architektura-v-cs/lidova-architektura-v-okuli-obce-duba.html>

Ostatní zdroje

ČSN ISO 690, *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*, [online] (PDF). 2011 Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, dostupné z: <http://www.citace.com/CSH-ISO-690.pdf>

ČZU, Česká zemědělská univerzita v Praze. *Požadavky pro předkládání diplomových prací*. Praha: Reprografické centrum Provozně ekonomické fakulty, 2017

9 Přílohy

Příloha č. 1 – Turistické atraktivity Podralska

Hrad Bezděz

Zdroj: Hrad Bezděz, ©2017

Zámek Zákupy

Zdroj: Zámek Zákupy, ©2017

Zámek Lemberk

Zdroj: Hrady-zámky.infočesko, ©2017

Bazilika Minor sv. Vavřince a sv. Zdislavy

Zdroj: Historická sídla, ©2017

Zřícenina hradu Ralsko

Zdroj: Janoška M., 2013

Zřícenina Hradu Děvín

Zdroj: Máchův kraj, ©2017

Průrva Ploučnice

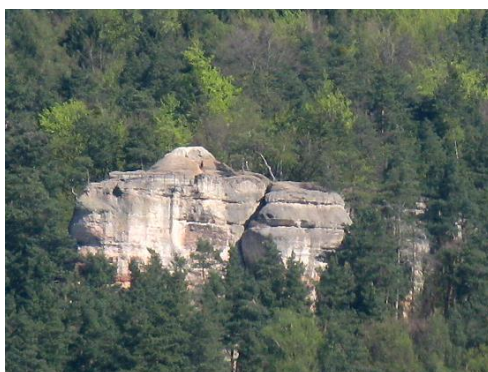
Zdroj: Českolipsko, ©2017

Sušárna chmele v Dubé

Zdroj: Autokemp Dubá Nedamov, ©2017

Juliina vyhlídka v Mimoni

Zdroj: Fototuristika, ©2012

Lidová architektura v obci Dubá

Zdroj: Ubytování Máchovo jezero, © 2013-2017

Přírodní rezervace Břehyně Pecopala

Zdroj: Turistika, ©2017

Hradčanské letiště v Ralsku

Zdroj: Planes, ©2017

Příloha č. 2 – Dotazník ke zjištění profilu návštěvníka

Dobrý den,

tento dotazník slouží jako podklad k diplomové práci na téma "Možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko." Výsledky z dotazníku poslouží k vyprofilování typického návštěvníka této turistické oblasti. Dotazník můžete vyplnit i v případě, že jste mikroregion nenavštívili.

Předem děkuji za vyplnění dotazníku.

1. Byl/a jste někdy v mikroregionu Podralsko? (*Bezděz, Bohatice, Cetenov, Doksy, Dubnice, Jablonné v Podještědí, Mimoň, Okna, Pertoltice pod Ralskem, Rokytá, Tachov, Velký Valtinov, Zdislava, Bělá pod Bezdězem, Brniště, Dolní Krupá, Dubá, Hamr na Jezeře, Křížany, Noviny pod Ralskem, Osečná, Ralsko, Stráž pod Ralskem, Velenice*)

- ano, jednou
- ano, 2-3 krát
- ano, více než 3
- ne

3. Kdy jste danou oblast navštívil/a? (*Můžete zakroužkovat více odpovědí.*)

- na jaře
- v létě
- na podzim
- v zimě

2. Jak dlouho jste se zde zdržel/a? (*Můžete zakroužkovat více odpovědí.*)

- 1 den bez přenocování
- 1 noc
- 2-3 noci
- 4-7 nocí
- více než 7 nocí

3. V případě, že jste zde přenocoval/a, kde jste byl/a ubytován/a? (*Můžete zakroužkovat více odpovědí.*)

- hotel, motel, botel *****
- hotel, motel, botel *****
- hotel, motel, botel *****
- hotel, motel, botel ***
- hotel, motel, botel **
- hotel, motel, botel *
- penzion
- kemp
- chatová osada
- turistická ubytovna
- Jiné:.....

4. Jak jste se do mikroregionu dopravil/a? (*Můžete zakroužkovat více odpovědí.*)

- automobilem
- autobusem
- vlakem
- na kole
- pěšky
- Jiné :.....

5. S kým jste mikroregion navštívil/a? (*Můžete zakroužkovat více odpovědí.*)

- sám/sama
- s přáteli
- s partnerem
- s rodinou
- se školou
- se zájezdem

6. Jaký byl hlavní důvod vaší návštěvy? (Můžete zakroužkovat více odpovědí.)

- Poznávací turistika
- Pěší turistika
- Cykloturistika
- Relaxace
- Jiné sportovní aktivity
- Koupání
- Nákupy
- Návštěva známých
- Kulturní či sportovní akce
- Zábava
- Práce
- Jiné:.....

7. Jakou obec/ místo/památku jste zde navštívil/a?

.....
.....

8. Máte v plánu se do mikroregionu vrátit?

- ano
- ano, na stejné místě
- ano, chtěla bych navštívit nové místo
- ne, nemám to v plánu

10. Jaké je Vaše pohlaví?

- žena
- muž

11. Kolik je Vám let?

- méně než 15 let
- 15 – 20 let
- 21 – 30 let
- 31 – 40 let
- 41 – 50 let
- 51 – 60 let
- více než 60 let

12. Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- střední bez maturity
- střední s maturitou
- vyšší odborné
- vysokoškolské

13. Jaké je vaše ekonomická aktivita?

- student
- zaměstnanec
- OSVČ
- nezaměstnaný/á
- na mateřské
- v důchodu

14. Jaké je Vaše bydliště?

Prosím, uveďte město/obec:.....

Příloha č. 3- Dotazník pro ředitele mikroregionu Podralsko

Dobrý den, pane Hauzere,

chtěla bych Vás poprosit o vyplnění dotazníku v rámci mé diplomové práce na téma Možnosti rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Podralsko, jehož jste ředitelem. Předem děkuji za vyplnění.

1. Považujete cestovní ruch za významný faktor pro rozvoj mikroregionu?

„Ano, určitě, je to jeden z nejvýznamnějších faktorů.“

2. Má mikroregion zpracovaný strategický dokument pro rozvoj cestovního ruchu?

„Dokument zpracovaný má, převážně se zaměřením na cykloturistiku.“

3. Co je hlavním cílem této strategie?

„Rozvoj cykloturistiky.“

4. Čerpalo se z dotací EU na podporu rozvoje mikroregionu? Jakých projektů se to týkalo?

„Ano, dotace na cyklotrasu Zelená cyklomagistrála Ploučnice.“

5. Myslíte si, že jsou možnosti čerpání z dotačních fondů dostačující?

„V současnosti žádné nejsou. Dotace jsou pro nás bezvýznamné.“

6. Jak hodnotíte spolupráci s MAS Lag Podralsko? Je tato spolupráce značným přínosem pro mikroregion?

„Spolupráci hodnotíme kladně, bohužel MMR přistupuje liknavě, dosud nebyli schopni schválit společnou strategii.“

7. Jsou významné spolupráce se Svazkem obcí Novoborsko či Svazkem obcí Peklo?

„Ne, nejsou žádné.“

8. Existují nějaké bariéry v těchto spolupracích?

„Zatím o žádných nevím.“

9. Je něco, co byste změnil v mikroregionu k lepšímu?

„Určitě, změnil bych dotační systém, abychom měli možnost více čerpat dotace na připravované projekty.“

10. Jaká oblast je dle Vás nejvíce navštěvovaná?

„Určitě Doksy, hrad Bezděz a Máchovo jezero.“

11. Má mikroregion nějaké příležitosti v rozvoji v cestovním ruchu?

„Ano, ale současná dotační politika rozvoje turismu nám nedovoluje dokončit infrastrukturní projekty, a proto nemůžeme jít do další fáze rozvoje.“

12. Co říkáte na rozvoj agroturistiky? Myslíte si, že má pro to mikroregion dobré předpoklady?

„Dle mého názoru je to jen malý zlomek turismu.“

13. Myslíte si, že je mikroregion výrazně propagován? Pokud ne, co by se mělo zlepšit?

„Dokud nedokončíme potřebnou infrastrukturu (cyklostezky, odstavná parkoviště, info systém), bylo by zoufalostí propagovat tuto oblast.“